

ØKUS KOF

Østfold kontrollutvalgssekretariat Kommunalt oppgavefelleskap

Møteinnkalling Kontrollutvalget Våler

Møtested: Våler Rådhus, møterom Herredsstyresalen

Tidspunkt: 25.03.2026 kl. 09:00

Eventuelle forfall meldes til Bjørn Gulbrandsen, telefon 452 55251, e-post bjgu@fredrikstad.kommune.no eller e-post postkontrollutvalg@fredrikstad.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Dersom du ønsker å få vurdert din habilitet, send nødvendig informasjon til sekretariatet postkontrollutvalg@fredrikstad.kommune.no

Våler, 16.03 2026

Egil Holm
Leder av kontrollutvalget

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
PS 26/9	Godkjenning av innkalling og saksliste	
PS 26/10	Valg av representant til å signere protokoll	
PS 26/11	Informasjon fra kommunedirektør om budsjett for 2026	
PS 26/12	Oppfølgingsrapport - Hjemmetjenesten - oppfølging av kvalitetsforskriften.	
PS 26/13	Prosjektplan - Vold, trusler og mobbing i grunnskolen, Våler kommune	
PS 26/14	Statusrapport utført forvaltningsrevisjon 2025 - Våler kommune	
PS 26/15	Revisjonsbrev nr. 6/2025 - Administrasjonens oppfølging	
PS 26/16	Kontrollutvalgets årsmelding for 2025	
PS 26/17	Referater og meldinger	
PS 26/18	Eventuelt	

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

På grunn av at utvalget møtte med 2 personer er ikke utvalget beslutningsdyktige. Alle saker settes opp til møte 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2026/143
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 3827/2026
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Rania Matramawi

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	11.02.2026	26/1
Kontrollutvalget Våler	25.03.2026	26/9

Godkjenning av innkalling og saksliste

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Innkalling og saksliste godkjennes

Fredrikstad, 06.01.2026

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Saksliste er fremlagt og godkjent av kontrollutvalgets leder.

Vurdering

Innkalling og saksliste godkjennes.

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2026/143
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 3781/2026
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Rania Matramawi

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	11.02.2026	26/2
Kontrollutvalget Våler	25.03.2026	26/10

Valg av representant til å signere protokoll

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Til å godkjenne og signere protokollen er leder av kontrollutvalget og nestleder

Fredrikstad, 06.01.2026

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I henhold til kontrollutvalgets rutine som ble behandlet i kontrollutvalgets møte 04.12.2023 skal det ved hvert møte settes opp en sak om «Valg av en representant til signering av protokoll». Det er utvalgets leder og nestleder som skal signere protokollen. Ved forfall må det velges ny representant for det aktuelle møte.

Vurdering

Til å godkjenne og signere protokollen sammen med leder av utvalget er nestleder

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I henhold til kontrollutvalgets rutine som ble behandlet i kontrollutvalgets møte 04.12.2023 skal det ved hvert møte settes opp en sak om «Valg av en representant til signering av protokoll». Det er utvalgets leder og nestleder som skal signere protokollen. Ved forfall må det velges ny representant for det aktuelle møte.

Vurdering

Til å godkjenne og signere protokollen sammen med leder av utvalget er nestleder

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2026/144
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 6662/2026
Klassering: 3018-192
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	11.02.2026	26/3
Kontrollutvalget Våler	25.03.2026	26/11

Informasjon fra kommunedirektør om budsjett for 2026

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kommunedirektørens informasjon om budsjett 2026 tas til orientering.

Fredrikstad, 09.01.2026

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Kommunestyret vedtok budsjett for 2026 den 4. desember 2025 i sak 0084/25.

Saksopplysninger

Det er praksis for å invitere kommunedirektør til kontrollutvalgets årets første møte for å gi en orientering om årets vedtatte budsjett. Utvalget skal ikke behandle selve budsjettet, men budsjettet kan likevel gi mye nyttig informasjon som kontrollutvalget kan ta med seg i sitt arbeide.

Følgende invitasjon er sendt:

«Kommunedirektør inviteres til kontrollutvalgets møte 11.02.2026 for å gi en informasjon om hvilke utfordringer og muligheter administrasjonen ser ved det vedtatte budsjettet for 2026. Dette kan være nyttig informasjon for kontrollutvalget bl.a. for å få en oversikt over områder de bør ha et ekstra øye på, sett opp mot sitt arbeid

Vi anser at ca 20-30 minutter vil være nok, inkludert spørsmål fra utvalget.»

Vurdering

Budsjett for 2026 er behandlet og vedtatt av kommunestyret. Utvalget vil ikke få en gjennomgang av hele budsjettdokumentet, men det er ønskelig at administrasjonen gir en gjennomgang av de utfordringer og muligheter budsjettet gir. Aktuelle spørsmål/problemstillinger kan være:

- hvilke utfordringer gir årets budsjett kommunen og dens innbyggere
- kan det være områder kontrollutvalget bør ha ekstra fokus på det kommende året, eks om det er nedskjæringer som kan gå ut over tjenestetilbudet

Sekretariatet anbefaler at informasjonen fra kommunedirektøren tas til orientering.

Saksnr.: 2026/141
Dokumentnr.: 7
Løpenr.: 66551/2026
Klassering: 3018-188
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Våler	Møtedato 25.03.2026	Utvalgssaksnr. 26/12
---	-------------------------------	--------------------------------

Oppfølgingsrapport - Hjemmetjenesten - oppfølging av kvalitetsforskriften.

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Hjemmetjenesten - oppfølging av kvalitetsforskriften», samt kommunedirektørens uttalelse til rapporten til orientering.
2. Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:
 1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Hjemmetjenesten - oppfølging av kvalitetsforskriften», til orientering.
 2. Kommunedirektøren skal gi skriftlig informasjon til kontrollutvalget når administrasjonen anser at de har fått:
 - a. iverksatt tiltak for å ferdigstille en kompetanseplan (kulepunkt 2).
 - b. satt inn tiltak som sørger for at vedtak om hjemmetjenester blir fattet uten unødig opphold (kulepunkt 3).

Informasjonen skal gis senest til kontrollutvalgets møte 16.09.2026

Fredrikstad, 03.03.2026

Vedlegg

- Oppfølgingsrapport «Hjemmetjenesten - oppfølging av kvalitetsforskriften», datert den 27.02.2026.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kommunestyre sak 90/24, den 15.12.2024 – Forvaltningsrevisjonsprosjekt «Hjemmetjenesten - oppfølging av kvalitetsforskriften».

Saksopplysninger

Kontrollutvalget og kommunestyret behandlet en forvaltningsrevisjonsrapport som omhandlet kommunens hjemmetjeneste og oppfølging av kvalitetsforskriften. I henhold til kommunelovens §23-2, e) skal kontrollutvalget sørge for at vedtak, som kommunestyret treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalget følger opp vedtaket ved at revisjonen har utarbeidet en oppfølgingsrapport,

denne ligger som vedlegg til saken.

Kommunestyrets vedtak i saken var følgende:

«1. Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Hjemmetjenesten - oppfølging av kvalitetsforskriften» til etterretning, og ber administrasjonen følge opp de fire anbefalinger som fremkommer av rapporten.

Herunder skal kommunen:

- Utarbeide en oversikt over hjemmetjenestens mål, oppgaver, aktiviteter og organisering, samt beskrive disse. Det skal i oversikten klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt.
- Ferdigstille en kompetanseplan.
- Sette inn tiltak som sørger for at vedtak om hjemmetjenester blir fattet uten unødig opphold.
- Gjennomgå rutiner på ernæringsområdet og gjøre nødvendige justeringer.

2. Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.»

Revisjonen har i sin oppfølgingsrapport kontrollert hvorvidt de fire punktene i kommunestyrets vedtak er fulgt opp av kommunen. Revisjonens vurdering og konklusjon er følgende:

«Revisjonen har i denne rapporten vurdert om og i hvilken grad kommunestyrets vedtak i sak 90/24 er fulgt opp. Revisjonen har konkludert med at 2 av 4 kulepunkter er fulgt opp. Kulepunkt 2 og 3 vurderer vi som delvis fulgt opp.

Kommunen bør videre sørge for at

- det iverksettes tiltak for å ferdigstille en kompetanseplan (kulepunkt 2).
- det settes inn tiltak som sørger for at vedtak om hjemmetjenester blir fattet uten unødig opphold (kulepunkt 3).

Kommunedirektøren har kommet med sin uttalelse til oppfølgingsrapporten. Dette ligger i sin helhet på side 14 i rapporten.

Kommunedirektøren skriver blant annet følgende:

«Vi har gått igjennom rapporten, og vil fra vår side fortsette jobben i forhold til kommunerevisjonens konklusjoner.»

Vurdering

Samlet sett vurderer sekretariatet at dataene som er benyttet er tilstrekkelig som grunnlag for oppfølgingsrapportens vurderinger og konklusjoner. Siden dette er en oppfølgingsrapport er det ikke gjennomført kontrollhandlinger av kommunens praksis, det er kontrollert kommunens systemer og rutiner.

Sekretariatet vurderer at kommunedirektøren slutter seg til revisjonens konklusjon.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten og kommunedirektørens uttalelse til rapporten til orientering.

Sekretariatet anbefaler videre at kontrollutvalget legger revisjonens vurderinger og konklusjon til grunn i sitt forslag til vedtak i kommunestyret. Det bør der fremkomme at kommunedirektør skal gi kontrollutvalget skriftlig informasjon når administrasjonen anser at de har ferdigstilt kompetanseplanen og satt inn tiltak som sørger for at vedtak om hjemmetjenester blir fattet uten unødig opphold.

OPPFØLGINGSRAPPORT

VÅLER KOMMUNE

27.02.2026

Hjemmetjenesten – oppfølging av kvalitets- forskriften

**Oppfølging av forvaltningsrevisjon for Våler
kommune**

Innhold

1	Innledning	1
2	Gjennomføring av undersøkelse	2
	2.1 Oppfølgingskriterier.....	2
	2.2 Metode og datagrunnlag	2
3	Oppfølging av kommunestyrets vedtak	3
	3.1 Bakgrunn for vedtaket.....	3
	3.2 Kulepunkt 1: Hjemmetjenestens mål, oppgaver og organisering	3
	3.3 Kulepunkt 2: Ferdigstilling av kompetanseplan	5
	3.4 Kulepunkt 3: Vedtak uten unødig opphold	6
	3.5 Kulepunkt 4: Evaluering av rutiner for ernæring	8
4	Konklusjon	10
5	Vedlegg.....	11
	5.1 Relevante dokumenter	11
	5.2 Kommunedirektørens uttalelse.....	12
	5.3 Redegjørelse for oppfølging av vedtak.....	13

1 Innledning

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5 fastslår at kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner blir fulgt opp, og skal rapportere til kommunestyret om vedtaket er fulgt opp.

Revisjonen gjennomførte forvaltningsrevisjonen «Hjemmetjenesten – oppfølging i kvalitetsforskriften» i Våler kommune i 2024. Rapporten fra revisjonen ble behandlet i kontrollutvalget i sak 24/34 den 13.11.2024, og i kommunestyret i sak 90/24 den 05.12.24. Kommunestyret vedtok i saken at vedtaket skulle følges opp med en oppfølgingsrapport levert av revisjonen. Oppfølgingsrapporten skal behandles av kontrollutvalget og kommunestyret.

Revisjonen vil takke kommunen for samarbeidet i forbindelse med gjennomføring av oppfølgingsundersøkelsen.

2 Gjennomføring av undersøkelse

2.1 Oppfølgingskriterier

Formålet med oppfølgingsundersøkelsen er å kontrollere om kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjonsrapporten er fulgt opp.

Kommunestyret i Våler kommune fattet følgende vedtak i sak 90/24:

Vedtak

1: Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «Hjemmetjenesten - oppfølging av kvalitetsforskriften» til etterretning, og ber administrasjonen følge opp de fire anbefalinger som fremkommer av rapporten. Herunder skal kommunen:

- Utarbeide en oversikt over hjemmetjenestens mål, oppgaver, aktiviteter og organisering, samt beskrive disse. Det skal i oversikten klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt.
- Ferdigstille en kompetanseplan.
- Sette inn tiltak som sørger for at vedtak om hjemmetjenester blir fattet uten unødig opphold.
- Gjennomgå rutiner på ernæringsområdet og gjøre nødvendige justeringer.

2: Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.

I denne oppfølgingsrapporten beskrives det hvordan vedtaket er arbeidet med, og revisjonen gjør en vurdering av i hvilken grad administrasjonen har fulgt opp vedtaket.

2.2 Metode og datagrunnlag

Revisjonen ba i e-post til kommunedirektøren datert 14.01.2026 om en redegjørelse for hvilke tiltak som er iverksatt som følge av kommunestyrets vedtak. Revisjonen ba også om at eventuelle iverksatte tiltak ble dokumentert så langt det lot seg gjøre.

Kommunedirektøren og leder for Pleie og omsorg Trine Bråthen, har i oversendelse til revisjonen datert 04.02.26 redegjort for fremdrift på kommunens oppfølging av kommunestyrets vedtak.

Revisjonen har gjennomført vurderinger på bakgrunn av administrasjonens redegjørelse og oversendt dokumentasjon. Videre har kommunedirektøren fått anledning til å uttale seg om denne rapporten før den ble sendt til behandling i kontrollutvalget i Våler kommune. Uttalelsen ligger som vedlegg til rapporten.

3 Oppfølging av kommunestyrets vedtak

3.1 Bakgrunn for vedtaket

Kommunerevisjonen gjennomførte en forvaltningsrevisjon i Våler kommune i 2024. Revisjonen vurderte om kommunens arbeid med hjemmebaserte tjenester var i tråd med kvalitetsforskrift for pleie- og omsorgstjenestene. Revisjonen konkluderte med at hjemmebaserte tjenester i Våler kommune i stor grad etterlevde kvalitetsforskriften. Kommunen hadde fokus på å gi et helhetlig og samordnet tilbud gjennom blant annet rutiner, møtестruktur, tiltaksplaner og bruk av kvalitetssystemet.

Samtidig var det noen forbedringsområder som ledet til fire anbefalinger til kommunen. Det manglet en oversikt over hjemmetjenestens mål, oppgaver, aktiviteter og organisering, samt en oversikt over hvordan ansvar, oppgaver og myndighet var fordelt. Videre var det ulik forståelse i hjemmetjenesten knyttet til hvorvidt det var god nok oversikt over ansattes kompetanse, og det manglet en kompetanseplan. Det var saker hvor hjemmetjenesten ga tjenester uten vedtak, og revisjonen fant at det ikke forelå vedtak i 3 av 10 mapper i den aktuelle mappegjennomgangen. Avslutningsvis var det utfordringer knyttet til ernæringsområdet hvor revisjonen var usikre på om rutineene for ernæring var tilstrekkelige.

3.2 Kulepunkt 1: Hjemmetjenestens mål, oppgaver og organisering

3.2.1 Bakgrunn

Revisjonens undersøkelser viste at det ikke forelå en fullstendig dokumentert oversikt over hjemmetjenestens mål, oppgaver og organisering, eller hvordan ansvar, oppgaver og myndighet var fordelt. Flere ansatte bekreftet at det ikke fantes en slik oversikt, eller at de ikke var kjent med hvorvidt dette var skriftliggjort. I kommunenes plan på helseområdet «Helse- og omsorgsplan 2013-2023» avdekket revisjonen delvis beskrivelser av hjemmetjenestens mål og oppgaver, men ikke i tilstrekkelig grad. Det framgikk heller ikke tydelig av planen hvordan ansvar, oppgaver og myndighet var fordelt. På tross av dette viste revisjonens undersøkelser at de ansatte hadde en god forståelse av hvilke oppgaver de skulle utføre, samt hvilket ansvar de hadde knyttet til sitt arbeid. Det forelå i denne sammenheng blant annet stillingsinstrukser, rutiner og en bruk av kvalitetssystemet som bidro til å definere oppgaveutførelsen. Revisjonen vurderte likevel at mål, aktiviteter, oppgaver og organisering burde beskrives tydelig på et overordnet nivå, for å sikre at dette var kjent for hele virksomheten. På bakgrunn av dette anbefalte revisjonen at dette ble tydeliggjort, i likhet med hvordan ansvar, oppgaver og myndighet var fordelt.

Kommunestyret vedtok derfor at kommunen skulle

- utarbeide en oversikt over hjemmetjenestens mål, oppgaver, aktiviteter og organisering, samt beskrive disse. Det skal i oversikten klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt.

3.2.2 Administrasjonens redegjørelse

I kommunens redegjørelse kommer det fram at det er utarbeidet en serviceerklæring for hjemmesykepleien som beskriver mål, oppgaver og aktiviteter. Kommunen opplyser at serviceerklæringen skal ligge som et vedlegg til alle vedtak i forbindelse med utsendelse.

Revisjonens gjennomgang

Sammen med redegjørelsen følger et oppdatert organisasjonskart for kommunalområdet. Virksomhet Pleie og omsorg består av avdelingene Sykehjem og kjøkken, Hjemmebaserte tjenester, Kornveien og tjenester funksjonshindrede, samt Sykepleier- og natt team.

Kommunen har også lagt ved den utarbeidede serviceerklæringen for hjemmesykepleie i Våler kommune. Denne har som formål at hjemmesykepleien yter nødvendig helsehjelp i hjemmet dersom behovet tilsier dette, slik at innbyggerne kan bo selvstendig så lenge det er mulig med nødvendig støtte. Serviceerklæringen gir en tydelig beskrivelse av tjenestetilbudet for helsetjenester i hjemmet, og den inneholder en forventningsavklaring mellom tjenesteyter og tjenestemottaker. Erklæringen viser også framgangsmåte for søknad om tjenester, samt relevante lovbestemmelser etter pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven.

3.2.3 Revisjonens vurderinger

Kommunestyret vedtok at kommunen skulle utarbeide en oversikt over hjemmetjenestens mål, oppgaver, aktiviteter og organisering, samt beskrive disse. Det skulle i oversikten klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt.

I forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten § 6 a, heter det at plikten til å planlegge virksomhetens aktiviteter innebærer å ha oversikt over og beskrive virksomhetens mål, oppgaver, aktiviteter og organisering. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt. Veileder til ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten, viser videre til at en forutsetning for å nå målene og levere faglig forsvarlige tjenester av god kvalitet, er å ha en klar organisasjons- og lederstruktur og god oversikt over oppgavene. Det må være klart for hele organisasjonen hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt. Det skal foreligge en oversikt over hvordan tjenestene og eventuelt deltjenestene er organisert.

Revisjonen har mottatt et organisasjonskart som viser en oppdatert oversikt over kommunalområdet, herunder Pleie og omsorg og hjemmebaserte tjenester. Organisasjonskartet beskriver hvordan tjenestene er organisert i kommunen, herunder hjemmetjenestenes organisatoriske plassering. Serviceerklæringen tydeliggjør kommunenes overordnede ansvar, og redegjør utfyllende for tjenestetilbudet innenfor hjemmetjenester. Revisjonen vurderer samlet sett at kommunen har styringsdokumenter som viser en tydelig fordeling av ansvar, oppgaver og myndighet for hjemmetjenestens arbeid og organisatoriske plassering. Vi vektlegger positivt at kommunen samtidig legger ved serviceerklæringen ved utsendelse av vedtak, og med dette også orienterer relevant brukergruppe om innholdet i tjenestene, inkludert rettigheter samt en forventningsavklaring mellom tjenesteutøver og tjenestemottager.

Basert på administrasjonens redegjørelse vurderer revisjonen kommunestyrets vedtak fulgt opp på dette punktet.

3.3 Kulepunkt 2: Ferdigstillelse av kompetanseplan

3.3.1 Bakgrunn

Revisjonens undersøkelser viste at det var ulik forståelse i hjemmetjenesten knyttet til hvorvidt det var en tilstrekkelig oversikt over ansattes kompetanse. Det forelå videre ikke en kompetanseplan.

Revisjonen vurderte at kommunen gjennom en kompetanseplan, ville kunne danne seg en oversikt over ansattes kompetanse. En kompetanseplan ville videre kunne kartlegge eventuelle behov for opplæring og kompetanseutvikling med bakgrunn i målene som skal ligge til grunn for tjenesteytingen. Revisjonen anbefalte med dette at kommunen ferdigstilte en kompetanseplan.

Kommunestyret vedtok derfor at kommunen skulle

- ferdigstille en kompetanseplan.

3.3.2 Administrasjonens redegjørelse

Kommunens ledelse redegjør for at det er utarbeidet en strategisk overordnet kompetanseplan for Våler kommune. Kompetanseplanen ble vedtatt i AMU den 15.12.25. Det skal i tillegg utarbeides en plan på virksomhets- og avdelingsnivå som skal henge sammen med den overordnede planen. Administrasjonen viser til at den sistnevnte planen foreløpig ikke er ferdigstilt.

Kommunen beskriver at det er jobbet systematisk og målrettet med å heve kompetansen både i sykehjem og i hjemmetjenesten. Dette arbeidet avdekket at kommunen benyttet spesialisert sykepleierkompetanse til oppgaver som ikke krever dette. På bakgrunn av dette er det etablert et sykepleierteam som jobber dedikert ut fra behovet for sykepleierkompetanse, herunder veiledning av annet personell. Dette krever også at helsefagarbeidere jobber i toppen av sitt kompetanseområde, og videre har et samarbeid med sykepleierteamet. Kommunen vil i tillegg gjøre vurderinger rundt hvilke oppgaver som kan overføres til annet personell, hvor bruk av frivillige også vil bli vurdert.

I perioden 2024 og 2025 viser kommunen til at fagdager har vært innlemmet i turnus, inkludert gjennomføring av spesifikke kurs. Alle ansatte skal registrere egen kompetanse i Visma. Virksomheten med avdelingene hjemmesykepleie og sykehjem, har i samme periode lagt ned et stort arbeid i oppgavekartlegging og bemanningsplanlegging. Kommunen viser til utfordringer med å rekruttere sykepleiere og kompetente helsefagarbeidere. Målet med kartlegging og planlegging er derfor at kommunen skal være bedre rustet til å møte framtidens utfordringer knyttet til rekruttering, samt at de ansatte skal kunne jobbe i toppen av sitt kompetanseområde.

Revisjonens gjennomgang

Revisjonen har ikke gjennomført ytterligere kontroller.

3.3.3 Revisjonens vurderinger

Kommunestyret vedtok at kommunen skulle ferdigstille en kompetanseplan.

I forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten § 6 f, framkommer plikten til å ha oversikt over medarbeideres kompetanse og behov for opplæring. I forskriftens § 7 b, heter det videre at virksomheten skal sørge for at medarbeidere i virksomheten har nødvendig kunnskap om og kompetanse i det aktuelle fagfeltet, relevant regelverk, retningslinjer, veiledere og styringssystemet.

Ifølge veileder til ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten står det at for å kunne oppfylle forpliktelsen til å gi helsepersonell rammebetingelser som gjør det mulig å opptre i samsvar med helsepersonellovens krav, må øverste leder ha oversikt over helsepersonellens kompetanse, samt behov for opplæring. Det er øverste leders ansvar å sørge for systemer som sikrer at medarbeiderne har kunnskap og ferdigheter til å utføre oppgavene sine. Det forutsetter at virksomheten gjennomfører jevnlig kompetansekartlegginger, rekrutterer medarbeidere med riktig kompetanse og sørger for at de får tilstrekkelig opplæring, samt etter- og videreutdanning. Medarbeidere i virksomheten skal ha tilstrekkelig kunnskap og kompetanse til å utføre jobben sin på en faglig forsvarlig og god måte. I kravet ligger det en forutsetning om at kompetansebehovet kartlegges.

Revisjonen vektlegger positivt at kommunen har iverksatt tiltak for å få en bedre oversikt over ansattes kompetanse, samt at det er lagt til rette for fagutvikling og opplæring i samsvar med forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring. Kommunen viser samtidig til at det er gjort et systematisk og målrettet arbeid med å heve kompetansen i både sykehjem og i hjemmetjenesten, inkludert gjennomføring av oppgavekartlegging og bemanningsplanlegging.

Kommunen redegjør for at de har utarbeidet en strategisk overordnet kompetanseplan for Våler kommune, men viser samtidig til at arbeidet med en kompetanseplan på virksomhets- og avdelingsnivå ikke er ferdigstilt. Revisjonen viser til at en kompetanseplan blant annet har som formål å gi en oversikt over ansattes kompetanse, og synliggjøre kompetansebehov slik at virksomheten kan iverksette mer målrettede tiltak for opplæring, samt rekruttere medarbeidere med rett kompetanse jf. veileder til ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. Revisjonen vurderer at til tross for at kommunen har iverksatt flere tiltak knyttet til en mer strategisk og målrettet kompetanseutvikling, er kommunen likevel ikke helt i mål når det gjelder å nedfelle arbeidet i en kompetanseplan på virksomhetsnivå.

Basert på administrasjonens redegjørelse vurderer revisjonen kommunestyrets vedtak delvis fulgt opp på dette punktet.

3.4 Kulepunkt 3: Vedtak uten unødig opphold

3.4.1 Bakgrunn

Revisjonens mappegjennomgang viste at det manglet vedtak i tre av de ti mappene som ble undersøkt. Pasientene hadde mottatt hjemmetjenester i disse tilfellene, uten at det forelå et vedtak. Kommunen viste til at dette skyldes sykefravær ved tjenestekontoret som hadde gitt et etterslep knyttet til deres arbeid med å skrive vedtak. Revisjonen vurderte at et skriftlig vedtak på tjenestene skal foreligge der tjenestene er ment å vare lenger enn to uker. Et vedtak er videre av betydning for tjenestemottager fordi det utløser en rett til å klage på vedtakets innhold, samt at vedtaket skal sikre at det blir gitt riktige tjenester. Revisjonen anbefalte med dette at kommunen satt inn tiltak som sørget for at vedtak om hjemmetjenester ble fattet uten unødig opphold.

Kommunestyret vedtok derfor at kommunen skal

- sette inn tiltak som sørger for at vedtak om hjemmetjenester blir fattet uten unødig opphold

3.4.2 Administrasjonens redegjørelse

Administrasjonen redegjør for at det er en målsetting at det skal foreligge et skriftlig vedtak innen 14 dager. Det vises samtidig til at det fortsatt foreligger et etterslep, og at kommunen jobber med å komme ajour. Kommunen oppgir at hjemmetjenesten likevel iverksetter tiltak.

Revisjonens gjennomgang

Revisjonen har ikke gjennomført ytterligere kontroller.

3.4.3 Revisjonens vurderinger

Kommunestyret vedtok at kommunen skulle sette inn tiltak som sørget for at vedtak om hjemmetjenester ble fattet uten unødig opphold.

Det følger av forvaltningslovens § 11 a, at forvaltningsorganet skal forberede og avgjøre saken uten ugrunnet opphold. Ugrunnet opphold innebærer her at kommunen skal gi en tilbakemelding så raskt det lar seg gjøre. I forvaltningslovens §§ 23 og 24 heter det videre at et enkeltvedtak skal være skriftlig og begrunnet. Forvaltningsorganet skal gi begrunnelsen samtidig med at vedtaket treffes. I saker som gjelder enkeltvedtak, skal det gis et foreløpig svar etter annet ledd dersom en henvendelse ikke kan besvares i løpet av en måned etter at den er mottatt. Helse- og omsorgstjenestelovens § 4-1, gir en beskrivelse av hvordan forvaltningslovens § 11 a og saksbehandlingstid skal praktiseres ved behandling av søknader. Veilederen viser til at det ikke skal opereres med en fast standard saksbehandlingstid. Enkle saker skal avgjøres raskt, mens kompliserte saker kan begrunne lenger saksbehandlingstid. Saksbehandler kan heller ikke legge innkomne saker i kø, og vente med å se på dem til det blir deres tur. Saker som krever rask avklaring må gå foran saker som kan vente. En innkommet sak kan likevel ikke bli liggende og vente i lang tid fordi andre saker er viktigere. Saksbehandlingen og prioriteringen må ivareta kravet om faglig forsvarlighet, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1.

Revisjonen oppfatter at kommunen har en målsetting om det skal foreligge et skriftlig vedtak innen 14 dager, men at det fortsatt foreligger et etterslep av saker. Når det gjelder saksbehandlingstid for vedtak, vurderer revisjonen at denne kan ha naturlige variasjoner. Behandlingstiden kan med dette ligge over og under 14 dager, og likevel være i samsvar med lovkravene. Samtidig er det av avgjørende betydning at kommunen foretar en løpende vurdering av sakenes hastegrad basert på tjenestemottagers behov og sakens kompleksitet.

Når helse- og omsorgstjenesten blir oppmerksom på et mulig hjelpebehov, for eksempel ved mottak av en søknad, må det gjøres en utredning og vurdering av hvor raskt tjenestemottageren har behov for hjelp. Av og til må et hjelpebehov dekkes umiddelbart, uten at det er tid til å gjøre en grundig utredning og fatte et vedtak om tildeling av tjenester. I slike tilfeller må kommunen begynne å gi tjenester først, og eventuelt igangsette utredning og utforming av vedtak etterpå. Revisjonen mener likevel at det faktisk at kommunen selv oppgir å ha en restansesituasjon knyttet til enkeltsaker, indikerer en risiko for at saksbehandlingstiden overskrides på grunn av andre forhold enn sakens kompleksitet eller tjenestemottagerens behov. Revisjonen vurderer at det skriftlige vedtaket også har vesentlig betydning for at alle tjenestemottagerne eventuelt skal få benyttet sin klagerett.

Revisjonen vurderer at kommunens praksis fortsatt ikke er i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser ved tildeling av hjemmetjenester i Våler kommune. Basert på administrasjonens redegjørelse vurderer revisjonen at kommunestyrets vedtak delvis er fulgt opp på dette punktet.

3.5 Kulepunkt 4: Evaluering av rutiner for ernæring

3.5.1 Bakgrunn

Revisjonen avdekket at det finnes rutiner for ernæringskartlegging, men at det varierte i hvilken grad ansatte hadde kjennskap til disse. Det kom samtidig fram informasjon fra virksomhetsleder om at det var behov for en forbedring av eksisterende rutiner. Revisjonen vurderte at det forelå en usikkerhet knyttet til hvorvidt rutinene for ernæring var tilstrekkelige, og anbefalte kommunen å gjennomgå rutiner på ernæringsområdet og gjøre nødvendige justeringer.

Kommunestyret vedtok derfor at kommunen skal

- gjennomgå rutiner på ernæringsområdet og gjøre nødvendige justeringer.

3.5.2 Administrasjonens redegjørelse

Administrasjonen redegjør for at hjemmetjenesten har anskaffet og implementert IKOS samhandlings-
tavle som et verktøy for å sikre systematisk oversikt over blant annet hvilke pasienter som er ernærings-
kartlagt, samt hvilke pasienter som har behov for kartlegging. IKOS ble tatt i bruk i mai 2025. Det gjen-
nomføres systematisk ernæringskartlegging (MST) av pasienter, hvor det er primærkontakt som har an-
svaret for den videre oppfølgingen. For pasienter med identifisert ernæringsmessig risiko, utarbeides det
individuelle ernæringsplaner. Kommunen viser til at det foreligger en prosedyre som skal sikre at alle nye
pasienter som mottar tjenester skal MST-kartlegges. Dokumentasjon føres i elektronisk pasientjournal,
og registreres som utført i sjekklisten i IKOS. Det redegjøres for at de ansatte er gjort kjent med prosedy-
ren, og at denne også er gjennomgått på en fagdag.

For å styrke ernæringsoppfølgingen er det også innført en prosedyre som skal sikre at pasienter med
behov, får målt og registrert vekt regelmessig. Det er anskaffet transportabel vekt, som kan benyttes hos
alle pasienter i hjemmetjenesten. Hjemmetjenesten har et etablert samarbeid med kommunens ernæ-
ringsrådgiver, Boots Homecare og kommunens storkjøkken. Kommunen viser til at ernæringsrådgiver
bidrar med veiledning, undervisning og kvalitetssikring av ernæringsarbeidet, mens Boots Homecare le-
verer næringsdrikker og gir intern undervisning ved behov. Kommunens storkjøkken sikrer tilpasset kost
til pasienter med særskilte behov, inkludert konsistentstilpasset mat og energi-/protein berikede måltider,
samt regelmessig dialog om individuelle behov. Administrasjonens redegjørelse viser samtidig til at det
systematiske arbeidet og de tverrfaglige samarbeidsstrukturene, bidrar til tidlig identifisering og trygg opp-
følging av pasienter med ernæringsmessig risiko.

Revisjonens gjennomgang

I kommunens redegjørelse er det lagt ved prosedyre for forebygging og behandling av underernæring.
Prosedyrens formål er å sikre riktig og tilstrekkelig ernæring, rask identifisering av risiko, utarbeidelse av
skreddersydde ernæringsplaner, og sørge for ernæringsvurdering og behandling. Ansatte skal utføre er-
næringskartlegging, dokumentere funn og tiltak i journal, rapportere avvik og delta i kompetanseutvikling,
samt søke bistand og veiledning av ernæringsrådgiver ved behov. Prosedyren inneholder blant annet
tidsangivelser for kartlegging av ulike målgrupper, og den beskriver hva kartleggingen og ernæringsplan-
nen skal inneholde. Det er virksomhetsleder som har det overordnede ansvaret for prosedyren, og som
skal sikre at rutinen blir evaluert årlig.

3.5.3 Revisjonens vurderinger

Kommunestyret vedtok at kommunen skal gjennomgå rutiner på ernæringsområdet, og gjøre nødvendige justeringer.

I forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten § 9 c, heter det at virksomheten skal forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner mv. Forskriftens § 7 c, beskriver blant annet plikten til å utvikle og iverksette nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av helse- og omsorgslovgivningen.

Kvalitetsforskriften for pleie- og omsorgstjenesten § 3, gjør rede for oppgaver og innhold i tjenestene. Kommunen skal utarbeide skriftlige nedfalte prosedyrer for å sikre at brukere av pleie- og omsorgstjenester får tilfredsstillende grunnleggende behov. Med det menes blant annet:

- fysiologiske behov som tilstrekkelig næring (mat og drikke), variert og helsefremmende kosthold og rimelig valgfrihet i forhold til mat
- tilpasset hjelp ved måltider og nok tid og ro til å spise

Revisjonen vektlegger positivt at kommunen har implementert et verktøy for å sikre systematisk oversikt over ernæringskartlegging av pasienter, samt at det gjennomføres planmessige ernæringskartlegginger. Det foreligger prosedyrer for ernæringskartlegging og vektregistrering, og det utarbeides individuelle ernæringsplaner etter behov. Kommunen har også etablert et samarbeid med relevante samarbeidspartnere når det gjelder oppfølging av ernæringsbehov. Revisjonen vurderer at de samlede tiltakene bidrar til at kommunen jobber strategisk og planmessig på ernæringsområdet gjennom prosedyrer og styringsverktøy i tråd med forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring. I tillegg har kommunen etablert tverrfaglige samarbeidsstrukturer for å sikre tidlig identifisering og oppfølging av pasienter med ernæringsmessig risiko i samsvar med kvalitetsforskriften.

Basert på administrasjonens redegjørelse vurderer revisjonen kommunestyrets vedtak som fulgt opp på dette punktet.

4 Konklusjon

Revisjonen har i denne rapporten vurdert om og i hvilken grad kommunestyrets vedtak i sak 90/24 er fulgt opp. Revisjonen har konkludert med at 2 av 4 kulepunkter er fulgt opp. Kulepunkt 2 og 3 vurderer vi som delvis fulgt opp.

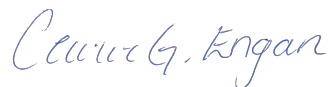
Kommunen bør videre sørge for at

- det iverksettes tiltak for å ferdigstille en kompetanseplan (kulepunkt 2).
- det settes inn tiltak som sørger for at vedtak om hjemmetjenester blir fattet uten unødig opphold (kulepunkt 3).

Østre Viken kommunerevisjon IKS
Rolvøy, 27.02.2026

Frank Willy Larsen
oppdragsansvarlig revisor

Cecilie Gjerløv Engan
forvaltningsrevisor

5 Vedlegg

5.1 Relevante dokumenter

- a) Kommunedirektøren uttalelse til oppfølgingsrapport (vedlagt)
- b) Redegjørelse for oppfølging av vedtak «Rapport oppfølging av forvaltningsrevisjon hjemmetjenesten – oppfølging av kvalitetsforskriften», datert 04.02.2026 (vedlagt).
- c) Andre relevante dokumenter:
 - Organisasjonskart Helse og velferd november 2025
 - Serviceerklæring hjemmesykepleie
 - Prosedyre – Forebygging og behandling av underernæring PLO

~~Offl. § 5-2.ledd~~

ØSTRE VIKEN KOMMUNEREVISJON IKS
Att.Cecilie Gjerløv Engan
Råkollveien 103
1664 ROLVSØY

Vår ref
2024/1741-18

Deres ref

Dato
25.02.2026

Oversendelse av oppfølgingsrapport " Hjemmetjenesten - oppfølging av kvalitetsforskriften " til kommunedirektøren for uttalelse

Viser til overnevnte rapport.

Vi har gått igjennom rapporten, og vil fra vår side fortsette jobben i forhold til kommunerevisjonens konklusjoner.

Med hilsen

Ivar Nævra
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har ingen håndskreven signatur.

ØSTRE VIKEN KOMMUNEREVISJON IKS
Att.Cecilie Gjerløv Engan
Råkollveien 103
1664 ROLVSØY

Vår ref
2024/1741-16

Deres ref

Dato
04.02.2026

Oppfølging av forvaltningsrevisjon " Hjemmetjenesten - Oppfølging av kvalitetsforskriften "

Etter kommunestyrets vedtak i oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Hjemmetjenestene- oppfølging av kvalitetsforskriften» er det jobbet med de fire vedtatte punktene:

- 1) Utarbeide en oversikt over hjemmetjenestens mål, oppgaver, aktiviteter og organisering, samt beskrive disse. Det skal i oversikten klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt.

Det er utarbeidet en serviceerklæring for hjemmesykepleien som beskriver mål, oppgaver og aktiviteter. Denne vil bli lagt ved alle vedtak når disse sendes ut, vedlegg 1.

Fra tidligere har vi et organisasjonskart for kommunalområdet, legger ved det sist oppdaterte, vedlegg 2.

- 2) Ferdigstille en kompetanseplan.

Strategisk overordnet kompetanseplan for Våler kommune ble vedtatt i AMU 15. desember 2025. Det vil nå utarbeides en plan på virksomhets- og avdelingsnivå som henger sammen med denne. Arbeidet er påbegynt, men ikke ferdigstilt.

Det er jobbet systematisk og målrettet med å heve kompetanse både i sykehjem og i hjemmetjenesten.

I dette arbeidet ble det tydelig at vi bruker spesialisert kompetanse som sykepleiere til svært mange oppgaver som ikke er i behov av sykepleierkompetanse. Derfor har vi etablert et sykepleierteam som jobber med de oppgavene som trenger sykepleierkompetanse, derunder veiledning av annet personell.

Det krever at helsefagarbeiderne jobber mer i toppen av sitt kompetanseområde i samarbeid med sykepleierteam, der det er behov for det. I hjemmesykepleien er dette godt i gang.

Neste skritt vil være å se på oppgaver som ikke er i behov av helsefaglig kompetanse for å se om noen oppgaver kan overføres til annet personell. Bruk av frivillige vil også bli vurdert.

Alle ansatte skal legge inn egen kompetanse i Visma for oversikt.

Både i 2024 og 2025 har vi hatt års turnus der det har vært fagdager i turnus. Det samme med hjerte-lunge-redningskurs, medisinkurs m.m. Det har vært satset på å bygge kompetanse internt, kompetanse som når alle.

I 2024/2025 har virksomheten, med avdelingene hjemmesykepleie og sykehjem, lagt ned et stort arbeid i oppgavekartlegging og bemanningsplanlegging. Målet med dette arbeidet har vært å stå bedre rustet til å møte fremtidens utfordringer knyttet til aldersbæreevne, der det er flere pensjonister enn folk i yrkesaktiv alder. Rekruttering, særlig knyttet til sykepleiere, men også kompetente helsefagarbeidere, er utfordrende. Målet er at alle skal jobbe i toppen av sitt kompetanseområde.

3) Sette inn tiltak som sørger for at vedtak om hjemmetjenester blir fattet uten unødig opphold.

Det vil bli satt inn tiltak i hjemmetjenesten med en gang, og det er en målsetning at alle skal ha skriftlig vedtak i løpet av 14 dager. Det jobbes med å komme ajour, da det fortsatt er et etterslep.

4) Gjennomgå rutiner på ernæringsområdet og gjøre nødvendige justeringer

Hjemmetjenesten har anskaffet og implementert IKOS samhandlingstavle som et verktøy for å sikre systematisk oversikt over blant annet hvilke pasienter som er ernæringskartlagt, og hvilke som har behov for kartlegging. IKOS ble tatt i bruk i mai 2025.

Det gjennomføres systematisk ernæringskartlegging (MST) av pasienter, og primærkontakt har ansvar for videre oppfølging. For pasienter med identifisert ernæringsmessig risiko utarbeides individuelle ernæringsplaner. Det foreligger prosedyre for at alle nye pasienter som mottar tjenester skal MST-kartlegges. Dokumentasjon føres i EPJ og registreres som utført i sjekklisten i IKOS.

Ansatte er gjort kjent med prosedyren, som ble gjennomgått og presentert på fagdag.

Som del av tiltakene for styrket ernæringsoppfølging er det innført prosedyre for at vekt skal tas og registreres regelmessig hos pasienter der det er faglig behov. For å

muliggjøre dette er det anskaffet transportabel vekt, som kan benyttes hos alle pasienter i hjemmetjenesten.

Hjemmetjenesten har et etablert samarbeid med kommunens ernæringsrådgiver, Boots Homecare og kommunens storkjøkken:

- Ernæringsrådgiver bidrar med veiledning, undervisning og kvalitetssikring av ernæringsarbeidet.
- Boots Homecare leverer næringsdrikker og gir intern undervisning ved behov.
- Kommunens storkjøkken sikrer tilpasset kost til pasienter med særskilte behov, inkludert konsistenstilpasset mat og energi-/protein berikede måltider, samt regelmessig dialog om individuelle behov.

Dette systematiske arbeidet og de tverrfaglige samarbeidsstrukturene bidrar til tidlig identifisering og trygg oppfølging av pasienter med ernæringsmessig risiko. Vedlegg 4; Prosedyre- Forebygging og behandling av underernæring.

Kontaktperson Trine Bråthen tlf. 995 71 302

Med hilsen

Ivar Nævra Wenke Aannerød
kommunedirektør
Helse og velferd

Trine Bråthen
Leder
Pleie og omsorg

Dokumentet er elektronisk signert og har ingen håndskreven signatur.

Vedlegg

- 1 Organisasjonskart HV 2025 ny november
- 2 Prosedyre- Forebygging og behandling av underernæring PLO
- 3 Serviceerklæring

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2026/141
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 28163/2026
Klassering: 3018-188
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	11.02.2026	26/4
Kontrollutvalget Våler	25.03.2026	26/13

Prosjektplan - Vold, trusler og mobbing i grunnskolen, Våler kommune

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Prosjektplan «Vold, trusler og mobbing i grunnskolen», godkjennes

Fredrikstad, 29.01.2026

Vedlegg

Prosjektplan «Vold, trusler og mobbing i grunnskolen», datert 23.01.2026

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- KU-sak 25/30, 19.11.2025 (Nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt eller bytte i FR-plan)
- KU-sak 24/26, den 25.09.2024 (Bestilling av forvaltningsrevisjon)
- Kommunestyre sak 63/2024, den 05.09.2024 (Forvaltningsrevisjonsplan 2024-2028)

Saksopplysninger

Kontrollutvalget vedtok 19.11.2025 å foreta endring i forvaltningsrevisjonsplan 2024 – 2028 og fremskyndet siste prosjekt i planverket til 2026. I risiko- og vesentlighetsvurderingen nevnes det følgende om risiko på området:

[... Mobbing generelt og kommunikasjon mellom skolens ledelse/lærere/foreldre i forbindelse med henvendelser ved mobbing ...
Kontrollutvalget svarer i spørreundersøkelsen at de i liten grad opplever at den enkelte elev blir ivaretatt i sin kommune. Mediebildet generelt har vist tendenser til vold og utagerende atferd i grunnskolen. Hvis et barn blir mobbet vil det alltid ha høy vesentlighet for enkeltindividet. Vold i skole påvirker både enkeltelever og ansatte.]

I møtet den 19.11.2025 fremkom det også konkrete problemstillinger som utvalget ønsket at revisjonen skulle undersøke.

- Hvor mange elever fra Våler har valgt å gjennomføre sin skolegang utenfor Våler kommune?
 - Hva er årsak/begrunnelse

- Hva koster dette kommunen pr. elev pr. år?
- Er informasjonsflyten mellom de forskjellige trinn – barnehage/barneskole, barneskole/mellomtrinn og mellomtrinn/ungdomsskole god nok?
- Er informasjonsflyten god nok mellom skole og foreldre?
- Ved klager fra foreldre – hvordan kommuniseres svar fra skole/skoleledelse til de involverte?
- Har Våler kommune oversikt over antall fysiske hendelser elev/lærer og elev/elev ved den enkelte skole – og årsak?

På grunnlag av dette, foreslår revisjonen tre problemstillinger:

1. Hva er omfanget av trusler og vold mot ansatte i grunnskolen i Våler kommune?
2. Har kommunen etablert tilfredsstillende systemer og tiltak for å sikre ansatte i grunnskolen mot vold og trusler?
3. Dokumenterer kommunen at de overholder aktivitetsplikten jf. Opplæringslovens § 12-4?

Revisjonen skriver at kontrollutvalgets spørsmål vil bli innlemmet i de eksisterende problemstillingene.

Revisjonen antar at det vil gå med 330 timer +/- 10 % til dette prosjektet. Rapporten vil være klar til behandling i september.

Vurdering

Sekretariatet finner problemstillingene relevante i forhold til omtalen i risiko- og vesentlighetsvurderingen. Revisjonen skriver at kontrollutvalgets konkrete ønsker vil bli innlemmet i problemstillingene. Samlet sett anser vi at metodevalget vil gi en tilfredsstillende pålitelighet (nøyaktighet) og gyldighet¹ til å trekke konklusjoner om temaet. Ellers har vi ingen kommentarer til metode og gjennomføring.

Vi anbefaler at prosjektplanen godkjennes.

¹ metodene måler hva de er tiltenkt å måle

PROSJEKTPLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON
VÅLER KOMMUNE
23.01.2026

Vold, trusler og mobbing i grunnskolen

1 Bakgrunn for prosjektet

Østre Viken kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon på oppdrag fra kontrollutvalget.

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave for kommunene, og er kontrollutvalgets ansvarsområde jf. kommuneloven § 23-2 (1c). Forvaltningsrevisjon innebærer at det gjennomføres systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Kontrollutvalget vedtok 19.11.2025 å foreta endring i forvaltningsrevisjonsplan 2024 – 2028 og fremskyndet siste prosjekt i planverket til 2026. Plan for forvaltningsrevisjon juli 2024 – juli 2028 ble vedtatt i kommunestyret 05.09.2024 i sak 63/2024. Planen bygger på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen. «Trygt og godt skolemiljø» er den andre forvaltningsrevisjonen som skal gjennomføres i planperioden. I risiko- og vesentlighetsvurderingen nevnes det følgende om risiko på området:

[... Mobbing generelt og kommunikasjon mellom skolens ledelse/lærere/foreldre i forbindelse med henvendelser ved mobbing ... Kontrollutvalget svarer i spørreundersøkelsen at de i liten grad opplever at den enkelte elev blir ivaretatt i sin kommune. Mediebildet generelt har vist tendenser til vold og utagerende atferd i grunnskolen. Hvis et barn blir mobbet vil det alltid ha høy vesentlighet for enkeltindividet. Vold i skole påvirker både enkeltelever og ansatte.]

I kontrollutvalget fremkom det konkrete problemstillinger revisjonen skal undersøke. I tillegg ønsket de at følgende spørsmål blir hensyntatt og besvares i forvaltningsrevisjonsprosjektet:

- Hvor mange elever fra Våler har valgt å gjennomføre sin skolegang utenfor Våler kommune?
 - o Hva er årsak/begrunnelse
 - o Hva koster dette kommunen pr. elev pr. år?
- Er informasjonsflyten mellom de forskjellige trinn – barnehage/barneskole, barneskole/mellomtrinn og mellomtrinn/ungdomsskole god nok?
- Er informasjonsflyten god nok mellom skole og foreldre?
- Ved klager fra foreldre – hvordan kommuniseres svar fra skole/skoleledelse til de involverte?
- Har Våler kommune oversikt over antall fysiske hendelser elev/lærer og elev/elev ved den enkelte skole – og årsak?

Prosjektplanen er utformet på bakgrunn av beskrivelsen i risiko- og vesentlighetsvurderingen og innspill i kontrollutvalgets bestillingsdokument.

Revisjonen gjennomførte også et oppstartsmøte med administrasjonen 21.01.2026 der prosjektet ble presentert, og det ble gitt mulighet for å gi innspill til prosjektplanen. Revisjonen drøftet tilleggsspørsmålene fra Kontrollutvalget med administrasjonen, for å sikre en best mulig utredelse. Resultatet av oppstartsmøtet ble enighet mellom kommunen og revisjonen om innholdet i prosjektplanen.

2 Premisser for prosjektarbeidet

Østre Viken kommunerevisjon IKS gjennomfører forvaltningsrevisjon i tråd med «Standard for forvaltningsrevisjon» (RSK 001/ god revisjonsskikk). Dette innebærer blant annet at rapporten skal skille klart mellom hva som er innsamlet data og hva som er revisjonens vurderinger. Det skal også være en tydelig sammenheng mellom problemstillinger, innsamlede data, vurderinger, konklusjoner og eventuelle anbefalinger.

Kontrollutvalgets vedtak legges til grunn for revisjonens videre arbeid med prosjektet.

Revisjonen kan gjøre mindre endringer i problemstillinger og avgrensninger. Større endringer avklares med sekretariatet og ved behov kontrollutvalget.

3 Problemstillinger og avgrensninger

Revisjonen foreslår følgende problemstillinger:

1. Hva er omfanget av trusler og vold mot ansatte i grunnskolen i Våler kommune?

Dette er en deskriptiv problemstilling der vi ønsker å kartlegge omfanget av trusler og vold mot ansatte i grunnskolen i Våler kommune. Statistikk knyttet til elevens skole- og læringsmiljø fremgår av elevundersøkelsen gjennomført av Utdanningsdirektoratet og andre lignende undersøkelser. Derfor avgrenser vi problemstillingen til å gjelde ansatte i grunnskolen.

Det finnes flere definisjoner av vold og trusler. En ny veileder som omhandler tematikken definerer begrepene på følgende måte:

«Vold og trusler er hendelser hvor arbeidstakere blir fysisk eller verbalt angrepet i situasjoner relatert til jobben. Dette kan innebære åpenlyse eller antydde trusler mot deres sikkerhet, helse eller velvære. Vold er enhver handling der en person forårsaker fysisk eller psykisk skade på en annen person. Det inkluderer også situasjoner hvor den som utfører volden ikke hadde til hensikt å skade eller var klar over konsekvensene. Vold kan også defineres som utagerende handlinger som forårsaker stor skade på inventar og utstyr. Trusler er et verbalt angrep eller en handling som forårsaker psykisk skade eller skremmer en person¹.»

Vi har valgt å ta utgangspunkt i den overnevnte definisjonen i arbeidet med denne forvaltningsrevisjonen.

2. Har kommunen etablert tilfredsstillende systemer og tiltak for å sikre ansatte i grunnskolen mot vold og trusler?

Arbeidsmiljøloven med forskrifter stiller krav til at arbeidsmiljøet skal risikovurderes. KS opplyser i sin presentasjon av veilederen «Forebygging av trusler og vold i skolen» at det, basert på funn fra en workshop arrangert sammen med arbeidstakerorganisasjonene, har vist seg utfordrende i praksis å vurdere risiko knyttet til vold og trusler i skolen. KS beskriver videre at Arbeidstilsynet finner det samme i sine tilsyn. KS og arbeidstakerorganisasjonene har derfor laget en veileder som kan gi skolene drahjelp i dette arbeidet. Veilederen inneholder et risikovurderingsverktøy som bygger på forskrift om utførelse av arbeid kapittel § 23 A. Arbeidsgivere har et lovpålagt ansvar for å kartlegge og risikovurdere arbeidsmiljøfaktorer jf. §23A-1. Ansatte skal medvirke, og tillitsvalgte og verneombud har viktige roller i medvirkningen. Felles innsats er avgjørende for å gjøre noe med denne utfordringen, skriver KS².

En annen viktig kilde til revisjonskriterier knyttet til det systematiske arbeidet med å forebygge vold og trusler er forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter § 5. Denne paragrafen beskriver 8 punkter knyttet til internkontrollen kommunen må ha på plass for å etterleve krav i eller

¹ Veileder – Forebygging av vold og trusler i skolen

² Ibid

i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. De fem siste punktene i paragrafen krever skriftlig dokumentasjon.

3. Dokumenterer kommunen at de overholder aktivitetsplikten jf. Opplæringslovens § 12-4?

For å sikre elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø, har skolen en aktivitetsplikt. Formålet med aktivitetsplikten er å sikre at skolen fanger opp hvis elever ikke har det trygt og godt på skolen, og handler raskt og riktig. Alle situasjoner der en elev opplever å ikke ha et trygt og godt skolemiljø er unike, og krever tilpassede tiltak. For å finne ut hva som er egnede tiltak, må skolen alltid undersøke og analysere saken nøye. Det må brukes profesjonelt skjønn og vurderes hva som er til elevens beste³.

Ifølge «Grunnlagsdokument for arbeidet med barnehage-, skolemiljø, mobbing og andre krenkelser. En felles plattform for statlige aktører. Revidert utgave», er forståelsen av mobbing i utvikling. Utdanningsdirektoratet har ikke en fast definisjon av begrepet, men lister opp punkter på eksempler på hva mobbing kan være⁴. Det blir heller ikke gitt noen definisjon på begrepet i opplæringsloven, men det blir stadfestet i opplæringslovens § 12-3. Nulltoleranse og forebyggende arbeid, at skolen ikke skal godta krenkende oppførsel, som for eksempel mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

I en pressemelding fra Regjeringen 22.01.2024 blir det opplyst at Elevundersøkelsen for 2023 viser en klar økning blant elever i grunnskolen som opplever mobbing⁵. Det er svært bekymringsfullt at så mange elever forteller om mobbing, står det å lese i meldingen. Elevundersøkelsen er obligatorisk for skolene å gjennomføre på 7. trinn og 10. trinn. Ifølge utdanningsdirektoratets egne analyser av undersøkelsen, er andelen elever som svarer at de blir mobbet markant høyere i år enn i 2022. Dette gjelder på alle trinn fra 5. trinn til vg3⁶. Mobbing er mest utbredt blant de yngste elevene, men undersøkelsen viser nå en økning i mobbing de to siste årene på 10. trinn. På 7. trinn har andelen elever som opplever mobbing hatt en jevn økning siden 2018. I gruppen elever som svarer at de blir mobbet, er det omtrent halvparten på 7. trinn og i vg1 som svarer at de likevel trives godt på skolen. Tilsvarende andel på 10. trinn er fire av ti. I elevundersøkelsen fra 2024⁷ fremkommer det at andelen elever som opplever mobbing ligger på 12,3 prosent på 7. trinn, 10,6 prosent på 10. trinn og 6,3 prosent på vg1. Dette er omtrent på nivå med året før.

Ifølge opplæringsloven skal skolen lage en skriftlig plan⁸ hvis en elev blir krenket eller ikke har et trygt og godt skolemiljø. I planen skal det stå

- hvilke problem tiltakene skal løse
- hvilke tiltak skolen har planlagt
- når tiltakene skal gjennomføres
- hvem som skal gjennomføre tiltakene
- når tiltakene skal evalueres

³ [Arbeid med aktivitetsplikten | udir.no](#)

⁴ [Hva er mobbing? | udir.no](#)

⁵ [Mobbetallene i grunnskolen øker for andre år på rad - regjeringen.no](#)

⁶ [Hovedfunn | udir.no](#)

⁷ [Elevundersøkelsen – mobbing 5. til 10. trinn, sortert etter fylker og skoler | udir.no](#)

⁸ Opplæringsloven § 12-4. Plikt til å sikre eit trygt og godt psykososialt skolemiljø (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)

Ifølge utdanningsdirektoratets nettsider om elevers rett til et trygt og godt skolemiljø, har rektor ansvar for å rette opp situasjonen med egnede tiltak og lage en skriftlig plan for tiltakene. Skolen skal følge opp, evaluere, eventuelt justere og sette inn nye tiltak helt til eleven opplever at det er trygt og godt på skolen. Skolen må dokumentere skriftlig hva de gjør for å sørge for at elever har det trygt og godt på skolen. De må dokumentere hvordan de følger opp aktivitetsplanen, involverer elever og tar hensyn til elevens beste. Utdanningsdirektoratet opplyser om at i de fleste tilfeller finner skolen gode løsninger sammen med elevene og foreldrene. Skolen har en uke på seg til å trygge eleven og foreldrene på at de vil gjøre noe med situasjonen. Hvis det ikke blir bedre, eller tiltakene ikke er gode nok, kan eleven og foreldrene melde saken til statsforvalteren⁹.

Når det gjelder spørsmålene fra kontrollutvalget, har revisjonen vurdert at disse vil bli integrert i de eksisterende problemstillingene. Spørsmålet om gjennomføring av skolegang utenfor Våler kommune vil bli behandlet gjennom en redegjørelse fra kommunen under problemstilling tre. Spørsmål knyttet til informasjonsflyt vil også bli belyst under samme problemstilling. Når det gjelder oversikt over fysiske hendelser mellom elev og lærer samt mellom elever, vil dette bli omtalt i redegjørelsen om innmeldte avvik under problemstilling to og tre.

4 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier, også kalt «foretrukket praksis», er en samlebetegnelse for de krav eller forventninger som brukes som grunnlag for å vurdere kommunens virksomhet. Revisjonskriterier fastsettes normalt med basis i autoritative kilder. Også kommunens egne retningslinjer kan utgjøre revisjonskriterier. Revisjonskriteriene er et viktig grunnlag for å kunne dokumentere avvik/svakheter. Fakta vurderes opp mot revisjonskriteriene, og disse vurderingene danner grunnlaget for de konklusjoner som trekkes. I denne forvaltningsrevisjonen vil vi ta utgangspunkt i følgende kilder når vi utleder revisjonskriterier:

- Lov om grunnskoleopplæringa og den videregående opplæringa (opplæringslova) LOV-2023-06-09-30.
- Lov arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) LOV-2005-06-17-62.
- Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid) FOR-2011-12-06-1357.
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften) FOR-1996-12-06-1127.
- «Veileder – Forebygging av trusler og vold i skolen: En hjelp til kartlegging og risikovurdering». Utarbeidet av Utdanningsforbundet, Skolenes Landsforbund, Skolelederforbundet, Fagforbundet og KS.
- Arbeidstilsynets internettside om vold og trusler på arbeidsplassen.
- Utdanningsdirektoratets internettside om skolemiljø og arbeid med aktivitetsplikten.

⁹ Retten til et trygt og godt skolemiljø | udir.no

5 Metodisk tilnærming og gjennomføring

Databehov og hvordan forvaltningsrevisjonen tenkes gjennomført (metode), fremgår av analyseskjemaet nedenfor:

Problemstillinger	Kilder til revisjonskriterier	Databehov	Innhentings-/ analysemetode
Problemstilling 1 Hva er omfanget av trusler og vold mot ansatte i grunnskolen i Våler kommune?	Deskriptiv problemtilling	Informasjon fra skolens ansatte	<i>Spørreundersøkelse til ansatte i grunnskolen</i>
Problemstilling 2 Har kommunen etablert tilfredsstillende systemer og tiltak for å sikre ansatte i grunnskolen mot vold og trusler?	Arbeidsmiljøloven, forskrift om utførelse av arbeid § 23A-1, internkontrollforskriften § 5, Veileder – Forebygging av trusler og vold i skolen, Arbeidstilsynets internettside om vold og trusler på arbeidsplassen	Informasjon om kommunens praksis, plan for kommunens arbeid med vold og trusler mot lærere og andre ansatte i skolen, aktuelle rutiner, retningslinjer og samarbeidsavtaler	<i>Intervjuer, dokumentanalyse, spørreundersøkelser</i>
Problemstilling 3 Dokumenterer kommunen at de overholder aktivitetsplikten jf. Opplæringslovens § 12-4?	Opplæringsloven, utdanningsdirektoratets internettside om skolemiljø og arbeid med aktivitetsplikten.	Informasjon om kommunens praksis, plan for kommunens arbeid rettet mot forebygging og tiltak mot mobbing av elever i skolen, aktuelle rutiner, retningslinjer og samarbeidsavtaler, anonymiserte tiltaksplaner	<i>Intervjuer, dokumentanalyse, mappegjennomgang</i>

6 Prosjektorganisering, ressursbehov og fremdriftsplan

Prosjektdeltakere	Inger Marie Baardsen - utførende forvaltningsrevisor Cecilie Gjerløv Engan - oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
Prosjektperiode	Februar 2026 – September 2026
Antall timer	330 +/- 10 % timer
Vedtaksorgan:	Kontrollutvalget i Våler kommune
Fremdrift	Ferdig
Prosjektplan godkjent i KU	11.02.2026
Rapport sendt til kommunedirektøren	24.08.2026
Rapport sendt til kontrollutvalgssekretariatet	02.09.2026
Rapport behandles i kontrollutvalget	16.09.2026

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2026/141
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 16438/2026
Klassering: 3018-188
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	11.02.2026	26/5
Kontrollutvalget Våler	25.03.2026	26/14

Statusrapport utført forvaltningsrevisjon 2025 - Våler kommune

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon for 2025, tas til orientering

Fredrikstad, 29.01.2026

Vedlegg

- Statusrapport, utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2025 – Vålerkommune, datert 26.01.2026.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kommunestyret sak 63/24 den 05.09.2024 «Forvaltningsrevisjonsplan juli 2024 – juli 2028»
- KU-sak 24/26 den 25.09.2024 «Bestilling av forvaltningsrevisjoner for juli 2024 til juli 2028»
- Kommunestyre sak 64/2024, den 05.09.2024 «Plan for eierskapskontroll 2024-2028»

Saksopplysninger

Vi viser til kommunelovens § 24-2 om revisors plikt til å rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget. Kontrollutvalget har også et påseansvar etter kommunelovens § 23-2 at kommunen har en forsvarlig revisjon.

Vurdering

Østre Viken kommunerevisjon IKS redegjør i sin statusrapport for de forvaltningsrevisjonsprosjekt som er gjennomført i 2025. Leveransene er i henhold til vedtatt forvaltningsrevisjonsplan for perioden 2024-2028. I statusrapporten har revisjonen vist fordelte timer på de ulike prosjektene slik at kontrollutvalget får en bedre oversikt over hvordan timene er forbruket.

Våler kommune har budsjettert med 520 timer til forvaltningsrevisjon i 2025. Revisjonen har levert 486 timer per 31. desember 2025. Dette utgjør et mindreforbruk på 34 timer jf. budsjett.

I samsvar med planverket har det ikke vært utført eierskapskontroll i 2025.

Merforbruk avregnes mot regnskapsrevisjon. Eventuelt mindreforbruk blir tilbakebetalt til kommunen.

Vi viser til vedlagte statusrapport for ytterligere detaljer.

Sekretariatet anbefaler for kontrollutvalget at revisjonens statusrapport om utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2025 tas til orientering.

Statusrapport

Utført forvaltningsrevisjon 2025

Våler kommune

Østre Viken kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll på vegne av kontrollutvalget i kommunen. Revisjonen utfører også oppfølginger av tidligere forvaltningsrevisjoner (oppfølgingsrapporter), disse utføres etter bestilling fra kontrollutvalg og kommunestyre, og påbegynnes vanligvis ett år etter at kommunestyrevedtaket ble fattet.

Tabellen nedenfor viser arbeid som er utført i 2025.

Tabell: Produksjon og ressursbruk

Oppgave	2024	2025	Prosjekt totalt	Estimerte timer	Mer/mindreforbruk
Administrasjon		40		40	
Varslingsrutiner	11	374	385	330 +/- 10 %	+ 22
Trygt og godt skolemiljø*		8		330 +/- 10 %	
Oppfølgingsrapport Tidlig innsats i grunnskolen		64		50-80 timer	
Sum		486			

Merknader: Kolonnen «2024» viser hva som er rapportert på forvaltningsrevisjoner og oppfølgingsrapporter som ble påbegynt det året. Timene tas med for å kunne gi et bedre bilde av totalforbruk knyttet til de ulike revisjonsprosjektene. Kolonnen «Estimert» angir timeantall som er estimert i vedtatt prosjektplan/evt. anslag vedrørende oppfølgingsrapporter, mens kolonnen «Mer-/mindreforbruk» viser mer- eller mindreforbruk i forhold til estimat for de ferdigstilte prosjektene (feilmarginen er tatt høyde for ved beregningen av evt. merforbruk).

*Ikke ferdigstilt per 26.01.2026 (et oppdrag regnes som ferdigstilt når rapporten er behandlet i kommunestyret).

Administrasjon

Timene dekker blant annet administrativ deltakelse i kontrollutvalg og andre organ, samordningsmøter med kontrollutvalgssekretariatet, utarbeidelse av statusrapporter og lignende oppgaver som ikke føres på eget prosjekt.

Varslingsrutiner

Prosjektplan for forvaltningsrevisjon «Varslingsrutiner» ble behandlet i kontrollutvalgets møte 12. februar 2025. Forvaltningsrevisjonsrapporten ble behandlet i kontrollutvalget 17. september, og i kommunestyret 23. oktober 2025. Arbeidet med forvaltningsrevisjonen ble noe mer omfattende enn ventet som resulterte i et merforbruk opp mot estimert ramme.

Trygt og godt skolemiljø

På bakgrunn av at kontrollutvalget vedtok 19. november 2025 å foreta endring i forvaltningsrevisjonsplanen og fremskynde forvaltningsrevisjon om trygt og godt skolemiljø, legges prosjektplan frem for behandling i KU 11. februar 2026. Timene benyttet i 2025 knytter seg til arbeidet med prosjektplanen.

Oppfølgingsrapport Tidlig innsats i grunnskolen

Forvaltningsrevisjonsrapporten «Tidlig innsats i grunnskolen» ble behandlet i kontrollutvalget 4. desember 2023, og i kommunestyret 15. februar 2024. Revisjonen ba i e-post til kommunedirektøren datert 17. februar 2025 om en redegjørelse for hvilke tiltak som var iverksatt som følge av kommunestyrets behandling av rapporten. Redegjørelse og dokumentasjon ble mottatt 12. mars. Oppfølgingsrapporten ble behandlet i kontrollutvalgets møte 17. september, og i kommunestyret 23. oktober 2025.

Total leveranse

Våler kommune har for 2025 budsjettert med 520 timer til forvaltningsrevisjon, oppfølgingsundersøkelser og eierskapskontroll. Det er påløpt 486 timer i 2025, som tilsvarer 93,5 % av budsjetterte timer. I henhold til selskapsavtalen for ØVKR IKS skal kommunen faktureres for medgått tid etter et selvkostprinsipp, med unntak av pensjonspremien som fordeles mellom eierkommunene etter folketall. For 2025 er det foretatt en avregning mellom timer benyttet til regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, samt budsjettert pensjonspremie opp mot aktuarberegningen. På grunn av en noe høyere pensjonskostnad enn ventet, innebærer dette at kommunen samlet sett tilleggsfaktureres for 2025.

Rolvøy, 26. januar 2026

Casper Støten
avdelingsleder forvaltningsrevisjon

Saksnr.: 2026/139
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 35471/2026
Klassering: 3018-186
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.03.2026	26/15

Revisjonsbrev nr. 6/2025 - Administrasjonens oppfølging

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar administrasjonens tiltak på revisjonsbrev nr. 6/2025 til orientering
2. Revisjonsbrev nr. 6/2025 lukkes

Fredrikstad, 19.02.2026

Vedlegg

- Protokoll fra møte mellom MOVAR IKS og eierkommunene, datert 14. november 2025

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- KU – sak 25/12, den 21.05 2025 «Revisjonsbrev nr. 6/2025 – kontrollutvalgets oppfølging»
- KU – sak 25/31, den 19.11 2025 «Revisjonsbrev nr. 6/2025 – Oppfølging og iverksatte tiltak»

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet revisjonsbrev nr. 6/2025 i møte 21.05 2025. Revisjonsbrevet omhandlet følgende 3 påpekninger:

- *«Budsjetterte salgs- og leieinntekter*
Hovedoversikt drift (§ 5-6) viser vesentlige budsjettavvik på linje nr. 8 for salgs- og leieinntekter. Avviket skyldes at budsjetterte inntekter er bokført med feil fortegn, og dette medfører en reduksjon i de budsjetterte inntektene. Reelt budsjettbeløp burde vært kr 17 767 911 høyere enn det som fremgår av budsjettkolonnen i årsregnskapet. Det er ikke redegjort for dette budsjettavviket i kommunedirektørens årsberetning, slik kommuneloven § 14-7 krever.
- *Bruk av lån til videreutlån*
Det foreligger bruk av lån til videreutlån utover budsjettert nivå, samt utover tilgjengelige midler på memoriakonto for ubrukte lånemidler, med kr 228 480. I følge av forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv § 2-6 kan ikke bruk av lån være høyere enn budsjettert bruk av lån.

- *«MOVAR IKS har i sitt regnskap opparbeidet selvkostfond knyttet til vann- og avløpstjenester. Disse fondene er ikke spesifikt fordelt mellom de deltagende kommunene. Det innebærer at det per i dag er usikkerhet knyttet til hvor stor andel av MOVARs selvkostfond for vann og avløp som faktisk tilhører Våler kommune.»*

I kontrollutvalgets møte 19.11 2025 behandlet kontrollutvalget administrasjonen tilbakemelding på revisjonens påpekninger på revisjonens merknader i brevet. Kommunedirektør informerte utvalget om at rutinene er endret slik at de vil følge kommunale regnskapsprinsipper for områdene budsjetterte salgs- og leieinntekter og bruk av lån til videreutlån. Disse to påpekninger ble vurdert avsluttet.

Vedrørende siste påpekningen var vurderingen av kommunedirektørens tilbakemelding vedrørende MOVAR IKS den at kommunedirektøren tatt hadde tatt stilling til om selvkostregelverket håndteres riktig etter lovverket. Det ble vist til MOVAR sine notater. Kontrollutvalget anbefalte derfor at revisjonsbrev nr. 6/2025 bli stående åpen og ikke kan lukkes før ny vurdering gjøres av kommuneadministrasjonen og revisjonen.

Den 5. november ble det avholdt et møte med MOVAR IKS og sentrale økonomifunksjoner i eierkommunene og BDO (selskapets revisor). Østre Viken Kommunerevisjon møtte ikke. Formålet med møtet var med bakgrunn i bekymringer fra eierkommunene knyttet til rutiner for fondshåndtering i MOVAR, sett i sammenheng med fond i eierkommunene.

Som et resultat av møtet avklarte MOVAR, i samarbeid med eierkommunene, hvordan fond/midler skal behandles mellom MOVAR og eierkommunene, slik at selvkostregelverket håndteres korrekt.

I vedlagte notat vises det til:

«.. at noen av Movar's eierkommuner har mottatt nummererte brev fra ØVKR. Gruppen ble enige om hvordan det regnskapsmessige løses i fellesskap.

Det ble diskutert om eksisterende fond bør «gjøres opp» mellom Movar og eierkommunene, eller om dette kan løses ved hjelp av en regnskapsmessig bokføring: fordring/gjeld, mellom selskapene.

Det ble konkludert med at det ikke overføres økonomiske midler fra Movar til eierkommunene for den andel av fond som pr. 1.1.2025 er opparbeidet i selskapet. Det mellomværende bokføres regnskapsmessig, med dato 5.11.2025 for tjenesteområdene vann, avløp og feier. Momentum og Råde kommune har utarbeidet et notat med løsningsforslag på hvordan dette bør gjøres.»

Vi viser i sin helhet til vedlagte protokoll fra møte 5. november 2025

Vurdering

Etter sekretariatets vurdering har administrasjonen og revisor fremmet tiltak for å ivareta revisjonsbrevets påpekninger vedrørende eiernes andel av selvkostfond for vann og avløp, og regnskapsmessig føringen av disse. Sekretariatet anbefaler derfor kontrollutvalget om å ta tilsvaret til orientering. Videre anbefaler vi at revisjonsbrev nr. 6/2025 lukkes.

Protokoll - Møte om notat fra Østre Viken Kommunerevisjon (ØVKR) og veien videre

Dato: 5. november 2025

Sted: Movar IKS, Tykkemyr 2 – Spiserommet

Referent: Merete Ruud Tuskin, Økonomi- og adm. sjef; Movar IKS

Agendaen for møtet:

1. Kort presentasjon av deltakerne
2. Introduksjon og bakgrunn
3. Fond og selvkost
4. Pensjonsforpliktelser
5. Avskrivningstid
6. Eventuelt

1. Deltakere:

Navn	Representerer	Stilling
Linn Hermansen Bolle	Vestby kommune	Leder for økonomi
Rolf- Terje Hårberg	Våler kommune	Stabssjef Økonomi/IT og Miljø/Teknikk
Svein Tore Larsen	Moss kommune	Regnskapssjef
Pål Gunnar Wenberg	Råde kommune	Økonomisjef
Monica Martinsen	Råde kommune	Fagansvarlig Regnskap
Wenche Øyrås	Vestby kommune	Enhetsleder Forvaltning
Per Harald Eskedal	BDO	Partner Revisjon
Merete Ruud Tuskin	Movar IKS	Økonomi- og adm. sjef
Roar Adolfsen	Movar IKS	Controller

Invitert, ikke møtt: Østre Viken Kommunerevisjon IKS.

2. Introduksjon og bakgrunn:

Økonomi- og adm. sjef i Movar orienterte gruppen om:

- Movar IKS' fonds-historikk og den etablerte finansieringsstrategien mellom selskapet og eierkommunene.
- ulike fonds-begreper og formålet med bruk av fond i selskapets økonomiske struktur.
- historisk utvikling og fremtidige estimater for fond knyttet til vann- og avløpstjenester.

3. Fond og selvkost:

Økonomi- og adm. sjef i Movar orienterte gruppen om:

- selskapets eieravtale mellom Movar IKS og eierkommunene, vedtatt av representantskapet *
- at Eieravtalen inneholder en beskrivelse av solidarisk prising og bruk av fond for tjenesteområdene vann og avløp.
- at Movar har sendt to brev til eierkommunene den 1. juli 2025, om fordeling av eierandeler knyttet til de fondene som Movar IKS forvalter på vegne av kommunene.

Temaer til diskusjon:

- Noen av Movar's eierkommuner har mottatt nummererte brev fra ØVKR. Gruppen ble enige om hvordan det regnskapsmessige løses i fellesskap. Råde kommune oversender det nummererte brevet (Revisjonsbrevet nr. 5 2025) til Movar, som videre-distribuerer dette til de øvrige eierkommunene, og som vedlegges denne protokollen til representantskapet i Movar.
- Det ble diskutert om eksisterende fond bør «gjøres opp» mellom Movar og eierkommunene, eller om dette kan løses ved hjelp av en regnskapsmessig bokføring: fordring/gjeld, mellom selskapene.

Konklusjon:

Det ble konkludert med at det ikke overføres økonomiske midler fra Movar til eierkommunene for den andel av fond som pr. 1.1.2025 er opparbeidet i selskapet. Det mellomværende bokføres regnskapsmessig, med dato 5.11.2025 for tjenesteområdene vann, avløp og feier.

Momentum og Råde kommune har utarbeidet et notat med løsningsforslag på hvordan dette bør gjøres. Notatet med vedlegg 1 og vedlegg 2, legges her ved protokollen.

4. Pensjonsforpliktelser

Økonomi- og adm. sjef i Movar orienterte gruppen om ny ordning for pensjonsforpliktelser og regnskapsmessige konsekvenser for Movar. Movar har mottatt informasjon om at foreløpig beregning fra KLP knyttet til ny ordning om livsvarig AFP for ansatte i offentlig sektor; født i 1963 eller senere, gir selskapet en engangseffekt i form av planendring på NOK 25 millioner.

Movar sendte en e-post til eierkommunene den 22. oktober 2025 om rammetilskudds-overføring. Temaet ble diskutert i møtet, og tilbakemeldingen fra eierkommunene var at ingen del av det ekstraordinære tilskuddet skulle overføres Movar IKS, men at den økte pensjonskostnaden skulle belastes eierkommunene via driftsregnskapet.

Konklusjon:

Det skal ikke foretas noen pengeoverføring fra eierkommunene til Movar IKS mht. de ekstra midlene som er gitt til pensjonskostnader i revidert nasjonalbudsjett for 2025.

5. Avskrivningstid

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) har vedtatt nye regler for avskrivninger, som trer i kraft i 2026.

Økonomi- og adm. sjef i Movar orienterte gruppen om de endringene i regelverket som påvirker Movar's økonomiske planlegging.

Konklusjon:

Movar og eierkommunene gjør selvstendige kartlegginger av både eksisterende anleggsmidler og pågående prosjekter, der hvor dette er aktuelt.

6. Eventuelt

KOSTRA ble til sist diskutert i gruppa. Moss kommune og Movar har over tid hatt dialog om hvordan ulike regnskapsføringer mellom selskapene skal gjøres. Selskapene har her ikke vært i «sync». Dette gjelder nok også de øvrige kommunene.

Konklusjon:

Movar IKS fortsetter med dialogen mot Moss kommune og finner ut i fellesskap hvordan dette bør gjøres for året 2025. Når det har landet, informerer Movar sine øvrige eierkommuner om hvordan vi ser for oss at dette bør gjøres, for årene fremover.

Annet

Denne protokollen sendes til representantskapet til Movar IKS, for signering, i henhold til følgende vedtak i representantskapets møte nr. 4/2025, av 21. oktober 2025:

Økonomisjefen i Movar initierer et møte med ØVKR, BDO og økonomisjefene i eierkommunene. Følgende forslag oversendes ØVKR og eierkommunene som mulig tilleggsforslag til budsjettet:

- **Føring av balansefond**
MOVAR IKS benytter balansefond til å beregne og dokumentere sin egen selvkost i henhold til fremlagt budsjett for 2026 og tilhørende økonomiplan for perioden 2026–2029.
- **Årlig rapportering til eierkommunene**
MOVAR IKS skal årlig informere eierkommunene om deres andel av balansefondets størrelse per 31. desember.

Endelig behandling gjøres via epost, som skriftlig behandling.

Konklusjon:

Etter diskusjon i gruppa velger administrasjonen i Movar å trekke det første overstående punktet i forslag til tilleggsvedtak til representantskapet, men administrasjonen beholder punkt to i overstående tilleggsforslag. Movar vil med dette gå bort ifra begrepet balansefond, og vil foreta avregning med kommunene, basert på etablering av fordring/gjeld mellom partene.

Vedlegg til protokollen:

- Kontering av overføring av selvkostfond og årlig avregning mellom IKS og eierkommunene
- Notat av 1.9.2025 fra ØVKR til kontrollutvalget i Råde kommune: Oppfølging vedtak vedrørende selvkost
- ØVKR Revisjonsbrev nr. 5 2025 av 14.4.2025 til kontrollutvalget i Råde kommune

Denne protokollen sendes:

- Representantskapet i Movar IKS
- BDO
- Østre Viken Kommunerevisjon IKS
- Kontrollutvalget i Vestby kommune: som svar på ett av punktene i arkivsak-dok: 24/00099-2

- Kontrollutvalget i Moss kommune, mikal.johansen@moss.kommune.no, nils.erik.pedersen@moss.kommune.no, frank.syversen@moss.kommune.no, annelise.stokmo@moss.kommune.no
- Kontrollutvalget i Våler kommune
- Kontrollutvalget i Råde kommune

Denne protokollen er gjennomlest og godkjent av de deltakerne som var til stede i møte av 5. november 2025. Mottakere av denne protokollen er satt opp etter ønske fra møtedeltakerne.

Tykkemyr 2 / 14.11.2025

Merete Ruud Tuskin
Økonomi- og adm. sjef
Movar IKS
Referent

*** Utdrag fra eieravtalen mellom Movar IKS og eierkommunene:**

Tjenesteområde vann:

§ A.8

Kommunene betaler for den mengde vann de mottar. MOVAR måler vannmengden som leveres kommunene ved alle vannuttakspunkter.

Prisen er definert som pris pr. m³ og skal være den samme for alle kommunene.

Prisen fastsettes av MOVAR IKS i forbindelse med budsjettbehandlingen hvert år.

§ A.9

Den vedtatte vannpris skal holdes fast for vedkommende budsjettår.

Overskudd/underskudd reguleres mot fond.

Representantskapet skal sørge for at vannverket til enhver tid har nødvendige fondsmidler og likviditet for å kunne dekke eventuelle driftsunderskudd, og for å kunne møte eventuelle fremtidige investeringer.

Tjenesteområde avløp:

§ B.7

Kommunene betaler for kostnadene MOVAR har forbundet med å eie, drifte og investere i sine avløpsanlegg. 80 % av de budsjetterte årlige kostnadene faktureres kommunene basert på en fordeling som samsvarer med forrige års prosentvise andel av tilførte avløpsmengder kommunene imellom.

Resterende 20 % av de budsjetterte årlige kostnadene faktureres eierkommunene basert på en budsjettert enhetspris (kr/m³ levert avløpsvann) og estimerte innkommende vannmengder fra hver enkelt kommune for det kommende året.

MOVAR fordeler de årlige budsjetterte kostnadene for hver kommune i 12 like deler og fakturerer disse månedlig. Når året er omme avregnes 80%-andelen etter faktisk prosentvis andel av tilførte avløpsmengder kommunene imellom for året, mens 20%-andelen avregnes etter faktisk innkommende vannmengde fra hver enkelt kommune.

Der avløpsmengden måles, er det målt mengde som legges til grunn. Der mengden ikke måles eller hvor målingene åpenbart er feilaktige, stipuleres mengden av MOVAR IKS.

Det faste bidraget og avløpsprisen i kroner/kubikkmeter fastsettes av MOVARs representantskap i forbindelse med budsjettbehandlingen hvert år.

§ B.8

Overskudd/underskudd reguleres mot fonds.

Representantskapet skal sørge for at MOVAR IKS til enhver tid har nødvendige fonds og likviditet for å kunne dekke eventuelle driftsunderskudd, og for å kunne møte eventuelle fremtidige investeringer.

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

1.Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2026/144
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 6652/2026
Klassering: 3018-192
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	11.02.2026	26/6
Kontrollutvalget Våler	25.03.2026	26/16

Kontrollutvalgets årsmelding for 2025

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2025, tas til orientering
2. Årsmeldingen oversendes til kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding for 2025 til orientering

Fredrikstad, 09.01.2026

Vedlegg

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2025

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I henhold til kommunelovens § 23- 5 skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret om sin aktivitet. I samsvar med tidligere praksis avgir kontrollutvalget sin *årsmelding* til behandling i kommunestyret.

Vurdering

Årsmeldingen skal gi kommunestyret informasjon om kontrollutvalgets oppgaver og ansvar, møte- og informasjonsaktivitet. Årsmeldingen gir også uttrykk for hva som er gjennomført av regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og etterlevelseskontroll, samt resultatet og oppfølging av disse kontrollene.

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar vedlagte årsmelding for 2025 tas til orientering. Årsmeldingen oversendes til kommunestyret med følgende forslag vedtak:

- Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsmelding for 2025 til orientering

Kontrollutvalgets Årsmelding 2025

VÅLER KOMMUNE

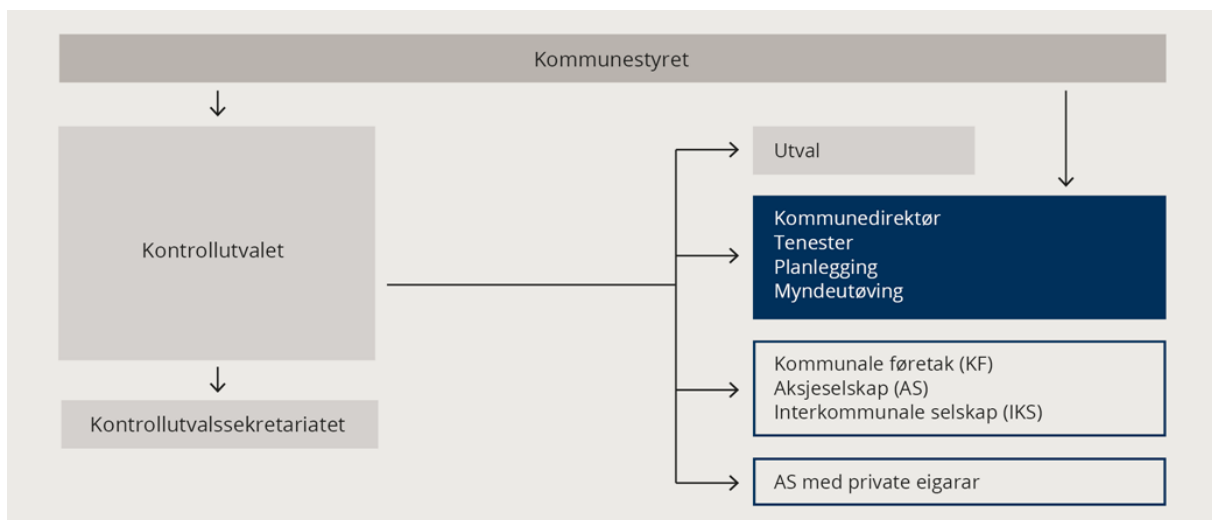
ØKUS KOF

Østfold kontrollutvalgssekretariat Kommunalt oppgavefelleskap

Kontrollutvalgets hjemmelsgrunnlag

Bestemmelsene om at kommunen skal ha et eget kontrollutvalg ble først hjemlet i kommuneloven LOV-1992-09-25-107. Bestemmelsene er videreført i ny kommunelov LOV-2018-06-22-83. Det kommer frem av kapittel 23, § 23-1 at «Kommunestyret velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne».

Figuren under viser at det går to styringslinjer fra kommunestyret. Den ene går fra kommunestyret til kommunedirektøren som har ansvaret for gjennomføringen av kommunens tjenesteproduksjon, planlegging og myndighetsutøvelse. Kommunedirektøren skal også føre kontroll med egen virksomhet, kalt internkontroll¹. Den andre styringslinjen representerer en uavhengig og eksternt kontroll som går gjennom kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets oppgaver og ansvar

Kontrollutvalgets oppgaver/ansvar

Kommunaldepartementet har i Lov om kommuner og fylkeskommuner (kapittel 23, § 23-1 til 23-7) og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon, av 17. juni 2019, gitt nærmere bestemmelser om kontrollutvalgets saksbehandling og oppgaver.

Påse-ansvaret

Kontrollutvalget har fire primære tilsyns- og kontrollopgaver:

- Påse at kommunes regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- Påse at det gjennomføres forvaltningsrevisjon
- Påse at kommunen fører kontroll (eierskapskontroll) med sine interesser i selskaper mm.
- Etterlevelsens kontroll

Oppfølging av regnskapsrevisjonen

Kontrollutvalget får seg forelagt revisjonsplaner, resultater etter kvalitetskontroller i revisjonen og uavhengighetserklæringer fra oppdragsansvarlige revisorer. I tillegg blir kontrollutvalget informert om spesielle forhold og funn som revisjonen har gjort.

Plan for forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Kommunestyret skal vedta planen. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Plan for og gjennomføring av eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden utarbeide en plan for gjennomføring av eierskapskontroll. Kommunestyret skal vedta planen. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden.

Rapportering

Kontrollutvalget skal avgi rapport til kommunestyret om hvilke forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller som er gjennomført og resultatet av disse.

Budsjettbehandling for kontrollarbeidet

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Forslaget skal inneholde kostnadene til drift av kontrollutvalget, utvalgets sekretariat og den valgte revisjonen.

Innstilling på valg av revisor og revisjonsordning

Kommunestyret avgjør selv om kommunen skal ansette egne revisorer, delta i IKS eller inngå avtale med annen revisor. Vedtaket treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets sammensetting

Kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon angir bestemte krav til de som skal velges som medlemmer til kontrollutvalget. Det heter blant annet at medlem av kontrollutvalg ikke kan være medlem eller varamedlem av kommunal nemnd med beslutningsmyndighet eller ansatt i kommunen.

Kontrollutvalget skal i henhold til kommunelovens §23-1, bestå av minimum fem medlemmer. Det er opp til kommunestyret å bestemme om kontrollutvalget skal ha flere medlemmer enn lovens minstekrav. Kommunestyret i Våler har for perioden 2023 – 2027 vedtatt at kontrollutvalget skal ha fem medlemmer. Minst ett av utvalgets medlemmer skal velges blant kommunestyrets medlemmer.

Medlemmer i perioden 2023-2027

Egil Holm (H) – leder
Jan Dahler (AP) - nestleder
Fredrik Bjerketvedt (Sp)
Ellen Nyhus (SP)
Elisabeth Stene (FRP)

Varamedlemmer i perioden 2023-2027

For Sp, Ap og Krf:
Gerd Marie Gylder Corneliussen, (Sp)
Kjell Arvid Austegard (KrF)
Tina Madsen (Sp)
Dag Akselsen (AP)
Ingrid Tofteberg
Inger-Johanne Sælid Grimsrud (KrF)

For H og Frp
Bjørn Frøland, (H)
Heidi Ellefsen, (H)
Marius Løkkeberg

Kontrollutvalgets møte- og informasjonsaktivitet

Østfold kontrollutvalgssekretariat - kommunalt oppgavefelleskap (ØKUS KOF) har utført sekretariatstjenesten i 2025. Sekretariatet skal forberede sakene for kontrollutvalget og skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet. Sekretariatet skal også påse at kontrollutvalgets vedtak blir iverksatt.

Møteinnkallinger, saksdokumenter og protokoller er blitt behandlet og utformet på tilnærmet samme måte som for øvrige politiske organ. Møteinnkallinger og saksdokumenter er sendt elektronisk til utvalgets medlemmer, ordfører, rådmann og oppdragsansvarlig revisor.

Kontrollutvalgets møteplan og møtedokumenter blir løpende publisert på sekretariatets nettside [Fredrikstad kommune - ØKUS](#) og på kommunes hjemmeside.

Kontrollutvalget har i 2025 avholdt 4 møter og behandlet 35 saker. Statistikk for de fire siste årene er som følger:

	2025	2024	2023	2022
Møter	4	4	5	4
Saker	35	39	50	38

Ordføreren holdes orientert om arbeidet i kontrollutvalget gjennom at ordfører fortløpende får tilsendt utvalgets saksdokumenter og protokoller. Leder av kontrollutvalget forestår ellers den uformelle kontakten med den politiske ledelse i kommunen.

Kontrollutvalget har i løpet av 2025 blitt orientert av kommunedirektør/ administrasjonen om følgende temaer:

- Våler kommunes årsregnskap og årsrapport for 2024
- Budsjettet for 2025
- Konkurransetsetting av rørleggertjeneste

Behandlede saker i 2025

I 2025 er regnskapsrevisjon, eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon utført av Østre Viken kommunerevisjon IKS (ØVKR).

Plandokumenter

Kontrollutvalget har i valgperioden og i 2025 behandlet følgende plandokumenter for sin virksomhet:

- Plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2024 – 2028
- Plan for eierskapskontrollen for perioden 2024 - 2028
- Møteplaner for kontrollutvalget
- Overordnet revisjonstrategi 2025
- Budsjett for kontroll- og tilsyn 2026

Budsjett for kontroll- og tilsyn 2025

Samlet budsjetttramme for kontrollarbeidet 2025 for Våler kommune utgjorde kr. 1 543 300.-. Beløpet inkluderer samlede kostnader for kontrollutvalget, revisjonen og sekretariatet.

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2024

Kontrollutvalget har i 2025 avgitt uttalelse til kommunestyret om Våler kommunes årsregnskap for 2024.

Revisjonsberetningen for regnskapsåret 2024

Resultatet av regnskapsrevisjonen rapporteres direkte fra revisjonen til kommunestyret gjennom revisjonsberetningen.

Revisjonsbrev

I tillegg til revisjonsberetningen skal revisor også rapportere andre forhold som er avdekket gjennom revisjonen. Slik rapportering skal skje til kontrollutvalget, med kopi til rådmannen. Rapportering av slike forhold skal skje i form av "nummererte brev" og notater. Kommuneloven § 24-7 til §24-9, samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 gir bestemmelser om hvilke forhold som skal rapporteres.

Det er i 2025 behandlet ett nummerert revisjonsbrev (nr. 6/2025). Saken ble behandlet i kontrollutvalgets møte den 21.05 2025. Revisjonsbrev viste til følgende merknad:

- *Hovedoversikt drift (§ 5-6) viser vesentlige budsjettavvik på linje nr. 8 for salgs- og leieinntekter. Avviket skyldes at budsjetterte inntekter er bokført med feil fortegn, og dette medfører en reduksjon i de budsjetterte inntektene. Reelt budsjettbeløp burde vært kr 17 767 911 høyere enn det som fremgår av budsjettkolonnen i årsregnskapet. Det er ikke redegjort for dette budsjettavviket i kommunedirektørens årsberetning, slik kommuneloven § 14-7 krever.*
- *Det foreligger bruk av lån til videreutlån utover budsjettert nivå, samt utover tilgjengelige midler på memoriakonto for ubrukte lånemidler, med kr 228 480. I følge av forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv § 2-6 kan ikke bruk av lån være høyere enn budsjettert bruk av lån.*
- *MOVAR IKS har i sitt regnskap opparbeidet selvkostfond knyttet til vann- og avløpstjenester. Disse fondene er ikke spesifikt fordelt mellom de deltakende kommunene. Det innebærer at det per i dag er usikkerhet knyttet til hvor stor andel av MOVARs selvkostfond for vann og avløp som faktisk tilhører Våler kommune.*

Kontrollutvalget tok revisjonsbrevet til orientering og ba kommunedirektør om å sørge for at revisjonens merknader blir fulgt opp med nødvendige tiltak. Kontrollutvalget ber Våler kommunens representant i selskapet om å sørge for at revisjonens påpekning i revisjonsbrev nr. 6/2025 om selvkostfond for vann og avløp i MOVAR IKS blir fulgt opp med nødvendige tiltak. Kontrollutvalget ba også om at kommunedirektøren gir en skriftlig tilbakemelding om tiltak som er iverksatt.

Kontrollutvalget tok kommunedirektørens tiltak på revisjonsbrev nr. 6/2025 til foreløpig orientering i sitt møte den 19.11 2025. Kontrollutvalget avventer en ny vurdering etter at revisjonen ikke var helt enige i selskapets forslag til tiltak. Kontrollutvalget vil følge opp dette i 2026.

Etterlevelseskontroll

Ifølge kommunelovens §24-9 skal regnskapsrevisor «se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak».

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Kontrollutvalget behandlet den 13.11 2024 revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering for etterlevelseskontrollen 2024 samt valg av kontrollområde. Kontrollområdet for 2024 er «Formidlingslån – Overholdelse av regelverk».

Kontrollutvalget har i møte 17.09 2025 behandlet revisjonens kontrollert om kommunen etterlever «Formidlingslån – Overholdelse av regelverk». Revisjonens konkluderte med at revisor ikke har blitt oppmerksomme på noe som gir grunn til å tro at Våler kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd regelverk og interne rutiner for håndtering for håndtering av formidlingslån. Kontrollutvalget tok saken til orientering.

Kontrollutvalget behandlet den 19.11 2025 revisjonens risiko- og vesentlighetsvurdering for etterlevelseskontrollen 2025 samt valg av kontrollområde. Kontrollområdet for 2025 er «Oppfølging av rammeavtaler – etterlevelse av gjeldende bestemmelser og interne retningslinjer», resultatet av denne kontrollen foreligger i løpet av 1. halvår 2026.

Forvaltningsrevisjon

I 2025 har kontrollutvalget behandlet en forvaltningsrevisjonsrapport; «Varslingsrutiner»

I denne forvaltningsrevisjonen har revisjonen undersøkt om kommunen har utarbeidet varslingsrutiner, og om innkomne varsler blir behandlet i tråd med rutineene. Kriteriene som vi måler kommunen praksis opp mot er i hovedsak utledet fra arbeidsmiljøloven (kapittel 2 A om varslings), samt relevant veiledningsmaterieell fra Arbeidstilsynet og KS.

Revisjonens gjennomgang av kommunens varslingsrutiner og praksis viste at kommunen har etablert en skriftlig rutine som i noen grad oppfyller kravene i arbeidsmiljøloven og anbefalingene fra Arbeidstilsynet. Likevel avdekket revisjonen vesentlige svakheter i både utforming, implementering og etterlevelse av rutinen. Det er en mangel at ansatte i liten grad har vært involvert i utarbeidelsen av rutinen, og at det mangler systematisk opplæring og bevisstgjøring rundt varslings. Flere ansatte opplever usikkerhet knyttet til hvilke typer forhold som skal varsles, hvordan varsler behandles, og om de vil bli ivaretatt dersom de varsler om kritikkverdige forhold. Dette svekker tilliten til varslingsordningen og kan føre til at kritikkverdige forhold ikke blir meldt inn eller håndtert.

Revisjonen har også avdekket manglende dokumentasjon og arkivering av varsler, lang behandlingstid og ulik praksis for hvordan varsler håndteres. Dette bidrar til fragmenterte og lite forutsigbare varslingsprosesser, som igjen kan svekke tryggheten og rettssikkerheten til både varsler og omvarslede. For å sikre at varslingsordningen fungerer som et effektivt verktøy for å avdekke, følge opp og forebygge kritikkverdige forhold i kommunen, må det gjennomføres målrettede tiltak for å styrke rutiner, opplæring, dokumentasjon og kultur for åpenhet knyttet til kritikkverdige forhold.

På bakgrunn av revisjonens vurderinger og konklusjon ble det i rapporten gitt syv anbefalinger til forbedringer. Kontrollutvalget behandlet rapporten i møte 17.09 2025. Kontrollutvalget tok rapporten til etterretning og oversendt den til kommunestyret for videre behandling. Kommunestyret behandlet rapporten den 23.10 2025 og ba kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.

Forvaltningsrevisjon - Oppfølging i 2025 av forvaltningsrevisjoner gjennomført i 2024 og tidligere:

Kontrollutvalget skal påse at vedtak om forvaltningsrevisjonsrapporter følges opp, og siden melde til kommunestyret om hvordan vedtaket og revisors anbefalinger har blitt fulgt opp av administrasjonen. Videre skal kontrollutvalget vurdere om vedtaket er fulgt opp på en tilfredsstillende måte.

Revisjonen gjennomførte forvaltningsrevisjonen «**Tidlig innsats i grunnskolen**» i Våler kommune i 2023. Rapporten fra revisjonen ble behandlet i kontrollutvalget i sak 23/39 den 04.12.2023, og i kommunestyret i sak 2/24 den 15.02.2024. Kommunestyret vedtok i saken at vedtaket skulle følges opp med en oppfølgingsrapport levert av revisjonen. Oppfølgingsrapporten skal behandles av kontrollutvalget og kommunestyret.

Kontrollutvalget behandlet oppfølgingsrapporten i møte 17.09 2025. Revisjonen har i oppfølgingsrapporten vurdert om og i hvilken grad kommunestyrets vedtak i sak 2/24 er fulgt opp. Revisjonen har konkludert med at 3 av 3 kulepunkter er fulgt opp. Kontrollutvalget tok oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Tidlig innsats i grunnskolen», samt kommunedirektørens uttalelse til rapporten til orientering, og oversendt den til kommunestyret for sluttbehandling.

Eierskapskontroll

Formålet med eierskapskontroll kommer frem av § 23-4 i kommuneloven. Ifølge bestemmelsen innebærer en eierskapskontroll å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Kontrollutvalget skal minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret vedtok ny plan for perioden 2024 – 2028 i møte 05.09 2024, og MOVAR IKS skal være gjenstand for eierskapskontroll i inneværende planperiode. Det har i løpet av 2025 ikke blitt behandlet rapport om eierskapskontroll.

Henvendelser til kontrollutvalget

Kontrollutvalget kan også behandle henvendelser fra innbyggere eller andre aktører som mener de har en sak for kontrollutvalget. For hver henvendelse må det vurderes om den hører inn under kontrollutvalgets oppgaver og om den skal prioriteres. Kontrollutvalget har ikke mottatt henvendelser i 2025

Andre saker og informasjon

Av andre saker som kontrollutvalget har behandlet nevnes:

- Godkjenninger av protokoller
- Kontrollutvalgets årsmelding for 2024
- Etterlevelseskontroll - Vurdering av risiko- og vesentlighet
- Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlig revisor
- Engasjementsbrev
- Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for 2024
- Revisjonens årsbrev 2024 – oppsummering av regnskapsrevisjon
- Prosjektplan forvaltningsrevisjon «Varslingsrutiner»
- Orientering – Moss kommunes forvaltningsrevisjonsrapport «MOVAR IKS»
- Nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt eller bytte i FR-plan

Kontrollutvalget har også fått seg forelagt referatsaker og korte meldinger og orienteringer som tas til orientering i samlesaker. Som eksempel nevnes kontrollutvalgets protokoller og kommunestyrets behandling av saker fra kontrollutvalget og tilsynsrapporter fra Statsforvalteren.

Denne årsmeldingen er behandlet og godkjent av kontrollutvalget i møte den 11. februar 2026

Egil Holm (s)
Kontrollutvalgets leder

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2026/143
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 3920/2026
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Rania Matramawi

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	11.02.2026	26/7
Kontrollutvalget Våler	25.03.2026	26/17

Referater og meldinger

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering.

Fredrikstad, 10.03.2026

Vedlegg

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 19.11.2025.
2. Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 11.02.2026.
3. Saksprotokoll fra kommunestyrets møte den 04.12.2025, sak 82/25, «Forvaltingsrevisjonsrapport Movar IKS».
4. Saksutskrift fra Kontrollutvalget i Vestby kommune møte den 11.12.2025, sak 57/25, Forvaltningsrevisjon av Mosseregionen «Vann Avløp og Renovasjon IKS».

Vedlegg via link:

- Ingen

Saksopplysninger

Vedlegg 1: Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 19.11.2025, protokollen er godkjent og legges frem til orientering.

Vedlegg 2: Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 11.02.2026, protokollen er godkjent og legges frem til orientering.

Vedlegg 3: Kommunestyret behandlet den 04.12.2025, sak 82/25, «Forvaltingsrevisjonsrapport Movar IKS». Kontrollutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt. Til orientering.

Vedlegg 3: Kontrollutvalget i Vestby kommune 11.12.2025, sak 57/25, Forvaltningsrevisjon av Mosseregionen «Vann Avløp og Renovasjon IKS». Til orientering.

Vurdering

Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget kan ta referater og meldinger til orientering.

Møteprotokoll
Kontrollutvalget Våler

Dato: 19.11.2025
Møtested: Våler Rådhus, møterom Herredsstyresalen
Tidspunkt: Fra kl. 09:00 til kl. 10:00

Frammøteliste

Navn	Funksjon	Repr.	Møtt for	Merknad
Egil Holm	Leder	H		
Jan Dahler	Nestleder	AP		
Ellen Nyhus	Medlem	SP		
Elisabeth Stene	Medlem	FRP		

Møtende fra sekretariatet

Navn	Rolle/stilling
Anita Dahl Aannerød	daglig leder ØKUS
Bjørn Gulbrandsen	rådgiver ØKUS

Andre møtende:

ØVKR: Fagansvarlig forvaltningsrevisjon Casper Støten og regnskapsrevisor Jostein Ek

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
PS 25/27	Godkjenning av innkalling og saksliste	
PS 25/28	Valg av representant til å signere protokoll	
PS 25/29	Orienteringssak - Moss kommunes forvaltningsrevisjonsrapport "MOVAR IKS"	
PS 25/30	Nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt eller bytte i FR-plan	
PS 25/31	Revisjonsbrev nr. 6/2025 - Oppfølging og iverksatte tiltak	
PS 25/32	Forenklet etterlevelseskontroll 2025 - Overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering	
PS 25/33	Kontrollutvalgets møteplan for 2026	
PS 25/34	Referater og meldinger	
PS 25/35	Eventuelt	

PS 25/27 Godkjenning av innkalling og saksliste

Kontrollutvalget Vålers vedtak 19.11.2025:

1. Innkalling og saksliste godkjennes

Kontrollutvalget Vålers behandling 19.11.2025:

Ingen merknader til innkalling eller saksliste. Innstillingen enstemmig vedtatt

PS 25/28 Valg av representant til å signere protokoll

Kontrollutvalget Vålers vedtak 19.11.2025:

1. Til å godkjenne og signere protokollen er leder av kontrollutvalget og nestleder

Kontrollutvalget Vålers behandling 19.11.2025:

Innstillingen enstemmig vedtatt

PS 25/29 Orienteringssak - Moss kommunes forvaltningsrevisjonsrapport "MOVAR IKS"

Kontrollutvalget Vålers vedtak 19.11.2025:

1. Saken og rapporten tas til orientering.
2. Rapporten sendes kommunestyret til orientering.

Kontrollutvalget Vålers behandling 19.11.2025:

Innstillingen enstemmig vedtatt

PS 25/30 Nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt eller bytte i FR-plan

Kontrollutvalget Vålers vedtak 19.11.2025:

1. Kontrollutvalget vedtar endringer i forvaltningsrevisjonsplanen 2024-2028 og fremskynder siste prosjekt i planverket til 2026.
2. Kontrollutvalget gir prosjektet navnet «Trygt og godt skolemiljø».
3. Kontrollutvalget vedtok at prosjektet skal ha følgende problemstillinger:
 - 1: Hva er omfanget av trusler og vold mot ansatte i grunnskolen i Våler kommune?
 - 2: Har kommunen etablert tilfredsstillende systemer og tiltak for å sikre ansatte i grunnskolen mot vold og trusler?
 - 3: Dokumenterer kommunen at de overholder aktivitetsplikten jf. opplæringslovens § 12-4?

I tillegg ber kontrollutvalget revisjonen at følgende spørsmål hensyntas og besvares i forvaltningsrevisjonsprosjektet:

- Hvor mange elever fra Våler har valgt å gjennomføre sin skolegang utenfor Våler Kommune?
 - Hva er årsak / begrunnelse
 - Hva koster dette kommunen pr elev pr år
- Er informasjonsflyten mellom de forskjellige trinn - barnehage / barneskole, barneskole / mellomtrinn og mellomtrinn / ungdomsskole god nok?
- Er informasjonsflyten god nok mellom skole og foreldre?
- Ved klager fra foreldre - hvordan kommuniseres svar fra skole / skoleledelse til de involverte?
- Har Våler Kommune oversikt over antall fysiske hendelser elev / lærer og elev / elev ved den enkelte skole - og årsak?
- Har Våler Kommune oversikt over antall klager fra foreldre - og årsak på den enkelte skole

Kontrollutvalget Vålers behandling 19.11.2025:

Kontrollutvalget valgte å foreta endring i forvaltningsrevisjonsplan 2024 – 2028 og fremskynder siste prosjekt i planverket til 2026. Prosjektet kalles «Trygt og godt skolemiljø». Prosjektet skal ha følgende problemstillinger:

- Kontrollutvalget vedtar endringer i forvaltningsrevisjonsplanen 2024-2028 og fremskynder siste prosjekt i planverket til 2026.
- Kontrollutvalget gir prosjektet navnet «Trygt og godt skolemiljø».
- Prosjektet skal ha følgende problemstillinger:

I tillegg ønsker kontrollutvalget ønsker at følgende spørsmål hensyntas og besvares i forvaltningsrevisjonsprosjektet:

- Hvor mange elever fra Våler har valgt å gjennomføre sin skolegang utenfor Våler Kommune?
 - Hva er årsak / begrunnelse
 - Hva koster dette kommunen pr elev pr år
- Er informasjonsflyten mellom de forskjellige trinn - barnehage / barneskole, barneskole / mellomtrinn og mellomtrinn / ungdomsskole god nok?
- Er informasjonsflyten god nok mellom skole og foreldre?
- Ved klager fra foreldre - hvordan kommuniseres svar fra skole / skoleledelse til de involverte?
- Har Våler Kommune oversikt over antall fysiske hendelser elev / lærer og elev / elev ved den enkelte skole - og årsak?

Kontrollutvalget vedtok endringen i forvaltningsrevisjonen 2024 – 2028 enstemmig.

PS 25/31 Revisjonsbrev nr. 6/2025 - Oppfølging og iverksatte tiltak

Kontrollutvalget Vålers vedtak 19.11.2025:

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens oppfølging på revisjonsbrev nr. 6/2025 til foreløpig orientering
2. Kontrollutvalget avventer en ny vurdering av kommunens andel av selvkostfond for vann og avløp vil bli håndtert, før revisjonsmerkningen kan lukkes. Kontrollutvalget ber revisjonen om å holde kontrollutvalget orientert til en endelig avklaring av forholdet foreligger.

Kontrollutvalget Vålers behandling 19.11.2025:

Innstillingen enstemmig vedtatt

PS 25/32 Forenklet etterlevelseskontroll 2025 - Overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering

Kontrollutvalget Vålers vedtak 19.11.2025:

1. Kontrollutvalget tar revisjonens overordnet risiko- og vesentlighetsvurdering for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen 2025, samt valg av kontrollområde «Oppfølging av rammeavtaler – etterlevelse av gjeldende bestemmelser og interne retningslinjer», til orientering
2. Skriftlig uttalelse om resultatet av kontrollen oversendes kontrollutvalget senest 30. juni 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling 19.11.2025:

Innstillingen enstemmig vedtatt

PS 25/33 Kontrollutvalgets møteplan for 2026

Kontrollutvalget Vålers vedtak 19.11.2025:

1. Med forbehold om endringer, fastsetter kontrollutvalget følgende møtedatoer for sin virksomhet i 2026:
 - Onsdag 11.02 kl. 09.00
 - Onsdag 25.03 kl. 09.00
 - Onsdag 13.05 kl. 09.00
 - Onsdag 16.09 kl. 09.00
 - Onsdag 18.11 kl. 09.00

Kontrollutvalget Vålers behandling 19.11.2025:

Innstillingen enstemmig vedtatt

PS 25/34 Referater og meldinger

Kontrollutvalget Vålers vedtak 19.11.2025:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering.

Kontrollutvalget Vålers behandling 19.11.2025:

Innstillingen enstemmig vedtatt

PS 25/35 Eventuelt

Kontrollutvalget Vålers vedtak 19.11.2025:

Ingen saker

Møteprotokoll
Kontrollutvalget Våler

Dato: 11.02.2026
Møtested: Våler Rådhus, møterom Herredsstyresalen
Tidspunkt: Fra kl. 09:00 til kl. 09:05

Frammøteliste

Navn	Funksjon	Repr.	Møtt for	Merknad
Egil Holm	Leder	H		
Ellen Nyhus	Medlem	SP		

Møtende fra sekretariatet

Navn	Rolle/stilling
Bjørn Gulbrandsen	rådgiver ØKUS

Andre møtende:

ØVKR: Daglig leder Jolanta Betker og forvaltningsrevisor Cecilie Gjerløv Engan
Administrasjonen: Kommunaldirektør Ivar Nevra og økonomisjef Rolf Terje Hårberg

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
PS 26/1	Godkjenning av innkalling og saksliste	
PS 26/2	Valg av representant til å signere protokoll	
PS 26/3	Informasjon fra kommunedirektør om budsjett for 2026	
PS 26/4	Prosjektplan - Vold, trusler og mobbing i grunnskolen, Våler kommune	
PS 26/5	Statusrapport utført forvaltningsrevisjon 2025 - Våler kommune	
PS 26/6	Kontrollutvalgets årsmelding for 2025	
PS 26/7	Referater og meldinger	
PS 26/8	Eventuelt	

PS 26/1 Godkjenning av innkalling og saksliste

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

På grunn av at utvalget møtte med 2 personer er ikke utvalget vedtaksdyktige. Alle saker settes opp til møte 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt

PS 26/2 Valg av representant til å signere protokoll

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

PS 26/3 Informasjon fra kommunedirektør om budsjett for 2026

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

PS 26/4 Prosjektplan - Vold, trusler og mobbing i grunnskolen, Våler kommune

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

PS 26/5 Statusrapport utført forvaltningsrevisjon 2025 - Våler kommune

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

PS 26/6 Kontrollutvalgets årsmelding for 2025

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

1.Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

PS 26/7 Referater og meldinger

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

PS 26/8 Eventuelt

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kommunestyrets behandling av sak 82/2025 i møte den 04.12.2025:

Behandling

Brynjar Høidebraaten fremmet følgende endrings forslag:

Punkt 2 fjernes.

Høidebraatens forslag vedtatt enstemmig.

Vedtak

1. Saken og rapporten tas til orientering

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 24/00099-2
Saksbehandler Pål Ringnes

Forvaltningsrevisjon av MOsseregionen Vann, Avløp, og Renovasjon IKS

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Vestby kommune	11.12.2025	75/25

Kontrollutvalget i Vestby kommune har behandlet saken i møte 11.12.2025 sak 75/25

Møtebehandling

Yngve Haugstvedt (H) fremmet følgende merknad:

Kontrollutvalget er kritisk til å ikke ha blitt involvert i bestillingen av denne undersøkelsen.

Merknaden formidles til Moss kommune og kontrollutvalget i Moss kommune. Våler kommune og Råde kommune får merknaden i kopi.

Votering

Forslag til vedtak og merknad ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget er kritisk til å ikke ha blitt involvert i bestillingen av denne undersøkelsen.

Merknaden formidles til Moss kommune og kontrollutvalget i Moss kommune. Våler kommune og Råde kommune får kopi av merknaden.

Kommunestyret tar rapporten om Mosseregionen Vann, Avløp og Renovasjon til orientering.

Kommunestyret ber kommunens eierrepresentanter å medvirke til at selskapet følger opp rapportens anbefalinger om selvkostberegninger, økonomistyring og drift.

Kommunestyret viser til at det skal utarbeides en oppfølgingsrapport. Kontrollutvalget bes sørge for at rapporten legges frem for kommunestyret.

FORVALTNINGSREVISJON AV MOSSEREGIONEN VANN, AVLØP, OG RENOVASJON IKS

Forslag til vedtak/innstilling:

Kommunestyret tar rapporten om Mosseregionen Vann, Avløp og Renovasjon til orientering.

Kommunestyret ber kommunens eierrepresentanter å medvirke til at selskapet følger opp rapportens anbefalinger om selvkostberegninger, økonomistyring og drift.

Kommunestyret viser til at det skal utarbeides en oppfølgingsrapport. Kontrollutvalget bes sørge for at rapporten legges frem for kommunestyret.

Vedlegg:

Forvaltningsrevisjon av MOVAR fra Østre Viken kommunerevisjon

Saksframstilling:

Kommunestyret i Moss har bestilt og behandlet en forvaltningsrevisjon av Mosseregionen Vann, Avløp og Renovasjon IKS (MOVAR). Vestby kommune eier 20 prosent av selskapet. Sekretariatet legger frem vedlagte rapport, som er utarbeidet av Østre Viken kommunerevisjon IKS, i tråd med kontrollutvalgets forespørsel.

Kontrollutvalget har bedt om at rapporten behandles, da den inneholder viktig informasjon som berører kommunen og MOVAR hvor kommunen har eierinteresser. Nedenfor oppsummeres rapportens hovedfunn og revisors anbefalinger. For en fullstendig gjennomgang vises det til den vedlagte rapporten.

Formål og metode

Formålet med forvaltningsrevisjonen har vært å vurdere MOVAR IKS sin praksis knyttet til selvkostberegninger, økonomistyring og beslutningsprosesser i tre større prosjekter. Rapporten gir en grundig vurdering av hvordan kostnader fordeles mellom eierkommunene, og om selskapets rutiner er i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger.

Revisjonen har undersøkt:

- Om MOVAR beregner selvkost korrekt for vann, avløp og renovasjon.
- Om selskapet har systemer som sikrer kostnadseffektiv drift og god økonomistyring.
- Hvordan beslutninger er tatt i tre store prosjekter:
 - Innføring av egenregi for innsamling av husholdningsavfall
 - Utbygging av Fuglevik renseanlegg
 - Etablering av hovedvannledning mellom Moss og Vestby

Datagrunnlaget er hentet fra dokumentanalyser og intervjuer med nøkkelpersoner i MOVAR.

Hovedfunn

Selvkostberegning og økonomistyring

MOVAR følger i hovedsak regelverket for selvkostberegning, men revisjonen har avdekket flere svakheter. Det mest alvorlige er at kostnader og fond for vann og avløp ikke fordeles per kommune, noe som strider med forskriften og kan føre til krysssubsidiering mellom kommunene. Dokumentasjonen for skjønnsbruk og fordelingsnøkler er mangelfull, og kalkylerente beregnes feilaktig ut fra inngående balanse i stedet for gjennomsnittlig saldo.

MOVAR fakturerer datterselskapet MOVAR Næring AS basert på selvkost, i strid med konkurranselovens krav om markedspris. Det benyttes et påslag på 8 %, men dette er ikke godt nok dokumentert. På renovasjonsområdet er praksisen bedre, med kommunevise kalkyler og fond, og MOVAR har fått bistand fra Momentum Selvkost for å forbedre modellene. Likevel mangler kommunene et godt nok grunnlag for å fastsette gebyrnivået for vann og avløp.

Strategi, organisering og økonomikontroll

MOVAR har etablert en god struktur for styring og kontroll, med tydelige mål og styringsdokumenter. Økonomifunksjonen er godt organisert, og det rapporteres jevnlig til styret. Regnskapet føres internt og revideres av BDO. Selskapet har rutiner for dokumentasjon av beslutninger og en styreinstruks som inkluderer evaluering av styrets arbeid og daglig leder.

Samtidig mangler det konkrete tematiske handlingsplaner som følger opp strategiske mål. Innen anskaffelser har MOVAR utviklet maler og rutiner, men mangler en samlet anskaffelsesstrategi og et formelt reglement. Kontraktsoppfølgingen er delvis sentralisert og delvis desentralisert, og MOVAR har selv igangsatt arbeid med å forbedre systemet.

Beslutningsprosesser i tre store prosjekter

Revisjonen har vurdert hvordan MOVAR har behandlet tre store prosjekter. I alle tilfeller er beslutningene fattet i tråd med vedtak i styret og representantskapet, og prosessene har vært godt dokumentert.

Ved innføring av egenregi for avfallsinnsamling ble det gjort grundige vurderinger, og prosjektet ble gjennomført innenfor budsjett. Fuglevik renseanlegg har vært gjennom en lang prosess med skjerpede krav fra myndighetene, og har fått en kostnadsramme på over 2 milliarder kroner. Representantskapet har vurdert alternativer, men valgt å videreføre prosjektet. Hovedvannledningen mellom Moss og Vestby ble vedtatt for å sikre vannforsyning og redusere avhengigheten av Moss kommune. Prosjektet er delvis ferdigstilt.

Revisjonen konkluderer med at MOVAR har hatt ryddige og grundige beslutningsprosesser, og at prosjektene er gjennomført i tråd med politiske vedtak.

Revisors anbefalinger

Revisor anbefaler at MOVAR IKS bør:

1. Fordele kostnader fortløpende for å sikre adskilt regnskap.
2. Fordele selvkost og fond per kommune.
3. Bruke gjennomsnittlig fond som grunnlag for kalkulatorisk rente.
4. Vurdere selskapsavtalen i lys av departementets uttalelse om kryssubsidiering.
5. Endre tjenesteavtalen med datterselskapet og fakturere markedspris.
6. Utarbeide sektorvise handlingsplaner.
7. Utarbeide en overordnet anskaffelsesstrategi.
8. Utarbeide et formalisert anskaffelsesreglement.

Moss kommunestyre

Som nevnt innledningsvis, så er det Moss kommunestyre som har bestilt rapporten. Moss kommune eier 64 prosent av MOVAR.

Moss kommunestyre har behandlet rapporten 23.09.2025 og vedtatt følgende:

1: Kommunestyret tar forvaltningsrevisjonsrapport «MOVAR IKS» til orientering, og ber MOVAR IKS følge opp de åtte anbefalinger som fremkommer av rapporten.

Herunder skal selskapet:

- *sikre at fordelingen mellom avdelingene gjøres fortløpende slik at kravet til adskilt regnskap blir ivaretatt*
- *sørge for at selvkostberegningen på vann- og avløp er fordelt på de enkelte kommuner, samt avklare hvorvidt den enkelte kommune eller selskapet skal håndtere selvkostfond*
- *benytte gjennomsnittlig selvkostfond gjennom året som beregningsgrunnlag for kalkulatorisk rente*
- *foreta en vurdering av selskapsavtalen sett i lys av Kommunal- og distriktsdepartementets brev av 10. januar 2025, slik at ikke kommunene over tid blir subsidiert av hverandre*
- *endre bestemmelsen om vederlag for tjenester i tjenesteavtalen med datterselskapet, og sikre at fakturering av datterselskapet for utførte tjenester reflekterer markedspris*
- *vurdere å utarbeide sektorvise handlingsplaner som konkretiserer selskapets strategiske mål*
- *vurdere å utarbeide en overordnet anskaffelsesstrategi for MOVAR IKS*
- *vurdere å utarbeide et anskaffelsesreglement for selskapet*

2: Kommunestyret viser til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunestyrets vedtak i forbindelse med forvaltningsrevisjon blir fulgt opp. Kommunestyret ber kontrollutvalget om å følge opp vedtaket med en oppfølgingsrapport fra revisjonen ett år etter kommunestyrets behandling av saken. Denne oppfølgingsrapporten skal også sendes til kommunestyret.

Høring i regi av kontrollutvalget

Sekretariatet har sendt et utkast til saksfremlegg til eierrepresentantene, rådmannen og MOVAR (selskapet). Utkastet er sendt til rådmannen til eventuell uttalelse, fordi rådmannen skal gis anledning til å uttale seg i en slik sak som dette.

Selskapet har gitt et svar og her kommer det frem blant annet følgende:

Administrasjonen i MOVAR har mottatt bekymringer fra eierkommunene knyttet til rutiner for fondshåndtering i MOVAR, sett i sammenheng med fond i eierkommunene. Som følge av dette initierte MOVAR et møte med sentrale økonomifunksjoner i eierkommunene, Østre Viken Kommunerevisjon og BDO. Møtet ble avholdt i MOVARs administrasjonslokaler på Tykkemyr 2, den 5. november 2025.

Som et resultat av møtet avklarte MOVAR, i samarbeid med eierkommunene, hvordan fond/midler skal behandles mellom MOVAR og eierkommunene, slik at selvkostregelverket håndteres korrekt.

Etter møte av 5. november 2025 besluttet administrasjonen i MOVAR å legge frem følgende forslag til vedtak i selskapets representantskap:

- *Årlig rapportering til eierkommunene
MOVAR IKS skal årlig informere eierkommunene om deres andel av midler som skal innarbeides i kommunenes egne selvkostregnskap pr. 31. desember.*

MOVAR har også sendt med understøttende bilag til informasjon, men dette vedlegges ikke her.

Selskapet har også bedt om å videresende denne informasjonen til eventuelt andre dette måtte vedrøre. Sekretariatet har oversendt informasjon til Vestby kommunes regnskapsrevisor, Deloitte SpinCo.

Sekretariatets vurdering

Etter sekretariatets vurdering gir rapporten fra Østre Viken kommunerevisjon en grundig og relevant gjennomgang av MOVAR IKS, med flere funn som har direkte betydning for Vestby kommune som eier og tjenestemottaker. Rapporten viser at MOVAR i hovedsak har etablert gode systemer for økonomistyring og drift, men at det er flere områder med forbedringspotensial – kanskje særlig knyttet til selvkostberegning og eierkommunenes styringsgrunnlag. Som det kommer frem ovenfor, tar MOVAR dette på alvor.

Manglende kommunevis fordeling av selvkostkalkyler og fond for vann og avløp innebærer en risiko for kryss-subsidiering mellom kommunene. Dette kan føre til at

Vestby kommune betaler mer enn sin faktiske andel, og at innbyggerne belastes med urimelige gebyrer.

Sekretariatet viser til at Moss kommunestyre har tatt regien for oppfølgingen av denne saken. MOVAR er bedt om å følge opp rapportens anbefalinger. Bestilling av oppfølgingsrapport er allerede vedtatt, og vil antagelig foreligge høsten 2026. Sekretariatet foreslår at Vestby kommunes eierrepresentanter medvirker til å følge opp rapporten i selskapets høyeste organ.

Sekretariatet legger til grunn at den fremtidige oppfølgingsrapporten også behandles av kontrollutvalget og oversendes til kommunestyret.

RETT UTSKRIFT
DATO 5.februar.2026

Kontrollutvalget Vålers vedtak 11.02.2026:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

Kontrollutvalget Vålers behandling:

Saken settes opp til ny behandling 25.03 2026

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2026/143
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 3912/2026
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Rania Matramawi

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	11.02.2026	26/8
Kontrollutvalget Våler	25.03.2026	26/18

Eventuelt